



# Ähtärin kaupungin talousarvio 2018 Taloussuunnitelma 2019-2021



© Ähtärin kaupunki | [www.ahtari.fi](http://www.ahtari.fi)



## Sisällysluettelo

JOHDANTO.....	4
I YLEISPERUSTELUT .....	4
1. KAUPUNGIN ALUE.....	4
2. VÄESTÖ JA TYÖPAIKAT .....	4
3. ELINKEINOT .....	5
3.1 ELINVOIMAOHJELMA .....	5
3.2 KEHITTÄMISTOIMENPITEET .....	5
4. YMPÄRISTÖ.....	5
5. LIIKENNE .....	6
6. RAKENTAMISOHJELMA 2017 – 2021 .....	6
7. HENKILÖSTÖOHJELMA .....	6
8. KUNNALLISTALOUS.....	8
9. SEUTUYHTEISTYÖ.....	8
10. VANHOJEN ALIJÄÄMIEN KATTAMINEN .....	9
II TALOUSARVIOSUUNNITELMA 2018 - 2020.....	11
1. TALOUSARVIOASETELMA JA SITOVUUSTASO.....	11
2. KÄYTTÖSUUNNITELMAT .....	11
3. TILIVELVOLLISET VUONNA 2018 .....	11
4. ASIAKASKYSELYT.....	12
5. LAINANOTTOVALTUUDET .....	12
6. TALOUSARVIOSUUNNITELMA TULOSALUEITTAIN .....	12
6.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	12
6.2 TILINTARKASTUS .....	12
6.3 KAUPUNGINVALTUUSTO .....	13
6.4 KAUPUNGINHALLITUS .....	14
6.5 MAASEUTUTOIMI .....	24
6.6 PERUSTURVA.....	24

6.7	SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA.....	26
6.8	TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	41
7	TULOSLASKELMA (1000 €).....	54
8	RAHOITUSLASKELMA .....	55
9.	INVESTOINNIT 2018 – 2022 .....	56
III	LIITTEET.....	58
	VÄESTÖNJAKAUTUMA IKÄLUOKITTAIN .....	58
	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA V. 2017– 2021 .....	59
	TALOUSARVION 2018 YHDISTELMÄ.....	63
	HENKILÖSTÖMENOJEN KEHITYS .....	64
	LUOTTAMUSHENKILÖIDEN KOKOUSPALKKIOSÄÄNTÖ .....	65
	KUNTAKONSERNI.....	68

# JOHDANTO

Kuntalain 65 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Samassa yhteydessä hyväksytään myös toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tämä taloussuunnitelma sisältää yleisperustelut, taloussuunnitelman, käyttötalousosan neljälle vuodelle, investointiosan viidelle vuodelle ja liitteet.

## I YLEISPERUSTELUT

### 1. KAUPUNGIN ALUE

Ähtäri on kolmen maakunnan risteyksessä sijaitseva kaupunki, joka tarjoaa laadukkaat ja monipuoliset palvelut niin paikkakuntansa vakituksille asukkaille, loma-asukkaille, matkailijoille kuin myös lähialueen kuntien väestölle. Ähtäriin kaupunki kuuluu Länsi-Suomen keskiseen alueeseen yhdessä Alajärven, Soinin, Kuortaneen, Alavuden ja Virtain kanssa. Kaupungin kokonaispinta-ala 1.1.2017 alkaen on 910,88 km<sup>2</sup>, josta vesialuetta on 105,03 km<sup>2</sup>.

### 2. VÄESTÖ JA TYÖPAIKAT

Kaupungin väestöjakautuma ikäluokittain on esitetty liitteessä 1.

Ähtäriin väkiluku on ollut viime vuosina laskussa. Luomalla edellytykset yritystoiminnalle, koulutukselle sekä viihtyisälle asumiselle, Ähtäriin kaupunki pyrkii hidastamaan asukasluvun pienenemistä.

Ähtärissä vuonna 2015 (viimeisin tieto) pendelöitiin (työmatkaliikenne) 25,3 % asuinalueen ulkopuolelle ja 74,7 % asuinkunnan sisällä.

Ähtäriin työpaikkaomavaraisuus vuonna 2015 oli 95,2 %.

#### TYÖLLINEN TYÖVOIMA TOIMIALAN MUKAAN: KEHITYS 1980 - 2015 JA ENNUSTE 2018

	1980		2000		2009		2012		2015		2018	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Alkutuotanto	647	21	279	10	239	10	239	9,9	220	9,9	174	8,0
Jalostus	931	30	717	27	623	26	600	24,9	524	23,6	567	26
Palvelut	1561	49	1719	63	1530	64	1544	64,0	1475	66,5	1439	66
Työllinen työvoima			2715		2424		2410		2219		2180	
Työvoima	3139		3202		3026		2791		2698		2580	
ATV-%	42,4		45,1		46,1		43,8		44,5		43,7	
Väestö	7548		7215		6620		6367		6068		5900	

## **3. ELINKEINOT**

### **3.1 ELINVOIMAOHJELMA**

Kaupunkistrategian päivittämisen jälkeen on vuorossa elinvoimaohjelman päivittäminen valtuustokaudelle 2017 – 2021. Käytännön toimeenpano on alkanut.

### **3.2 KEHITTÄMISTOIMENPITEET**

Kehittämistoimenpiteissä hyödynnetään Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR), Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa sekä Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osarahoittamia ohjelmia. Kaupunki lähtee mukaan sellaisiin kehittämishankkeisiin, joiden mm. koetaan olevan hyödyksi asukkaille ja kaupunkimme yrityksille.

Ähtäri on vuonna 2018 mukana mm. seuraavissa hankkeissa: Omistajanvaihdoshanke, Pohjanmaan Yrityskylä-hanke, Ohjaamo-hanke ja Elinvoimaa kuntiin-hanke.

Ähtäri osallistuu kehittämistyöhön maksamalla Kuudesta ry:n Leader – kuntarahaosuuden sekä ostamalla alkavan yrittäjän neuvontapalvelut Uusyrittäjäkeskus Neuvoa-antavalta.

Vuonna 2018 elinkeinotoimen painopistealueina ovat pandamatkailun oheispalveluiden kehittäminen sekä jalostustoiminnan ja alihankintatoimijoiden toimintaedellytysten vahvistaminen kaupungin käytettävissä olevin toimenpitein. Haasteena pandamatkailun täysimittaisen hyödyn saamisen lisäksi on löytää toimijoita Ostolantien tyhjillään oleviin liikehuoneistoihin.

Vuodelle 2018 on valmistelussa investointeja niin matkailuyrityksille kuin teollisuusyrityksille. Inhantien jatkaminen Pitkäahontielle toteutuu palvelemaan Kantalan teollisuusalueen yritysten rekkaliikennettä. Samalle alueelle tulee lisää teollisuustontteja.

Matkailun merkitys jää monelta ähtäriläiseltä huomaamatta ja sen kehittämistä pidetään toimialana, joka ei kuulu kaupungille. Paras tapa auttaa ähtäriläisyrittäjiä on kehittää matkailua: matkailijan meille jättämistä euroista murto-osa jää matkailualueelle, suurin osa muille yrityksille. Matkailusta hyötyvät yritykset pystyvät tuottamaan palveluita meille ähtäriläisille ympärivuotisesti. Kehitä matkailua, kehitä Ähtäriä elinvoimaa!

## **4. YMPÄRISTÖ**

Ähtärielle ominaista ovat runsas metsä- ja järviluonto. Ähtäri on Etelä-Pohjanmaan järvirikkaimpia kuntia. Kunnan pinta-alasta yli 11 % on vesistöä. Ähtärijärvi, jonka pinta-ala on n. 40 km<sup>2</sup>, on Etelä-Pohjanmaan suurimpia järviä. Vesistöt ovat olleet alkujaan karuja, mutta osittain luonnollisen kehityksen tuloksena ja osittain ihmisen toiminnan vaikutuksesta ne ovat saaneet vahvan humusleiman ja ovat alkaneet rehevöityä. Järvien suojelua ja hoitoa edistetään erilaisten hankkeiden ja yhdistysten toiminnan kautta.

Luonnonmaisema on muokkautunut erilaisiksi kulttuurimaisemiksi alueella harjoitetun toiminnan ansiosta. Valtakunnallisesti luokiteltuihin arvokkaisiin kulttuurimaisemiin Ähtäriin kuuluvat Perännejärven ranta-alueet viljelyksineen sekä Alastaipaleen viljely- ja jokimaisemat. Paikallisesti arvokkaita kulttuurimaisemia ovat Kaijan ympäristö Ouluveden etelärannalla, Inhantehtaiden alue, Inhan asema, Ähtäriin kirkonseutu, Myllymäen keskusta, Tuomarniemen alue ja Kalliolammen alue sekä Moksun tilan ympäristö.

Kulttuurimaisemallisesti arvokkaat alueet ja rakennusperinne on dokumentoitu ja ne huomioidaan maankäytön ja yhdyskuntarakenteen suunnittelussa. Nykypäivän toimintojen sopeuttaminen kulttuurimaisemaan on tärkeä osa suunnittelua.

Ähtärin kaupungin alueelta Natura 2000-ohjelmaan sisältyy kuusi aluetta, jotka ovat harjijensuojelualueeseen kuuluva Ison Koirajärven harju (343 ha), soidensuojelualueisiin kuuluvat Maaherransuo (417 ha) ja Niinineva (74 ha), vanhojen metsien suojelualueisiin kuuluvat Miilu (13 ha) ja Mäkelänmäki (58 ha). Rantojensuojelualueisiin kuuluvat Sappionjärvet (307 ha) on suojeltu myös vesiluontonsa perusteella.

Ähtärin kaupunki on laatinut kestävän kehityksen toimintaohjelman yhdessä Kuusiokuntien kanssa. Ähtärin vahvuus on puhdas luonto, lukuisat vesistöt ja laajat maisema-alueet. Ähtärin kaupunki on huomionnut kestävän kehityksen toimintaohjelman periaatteita kotimaisen energiankäytön lisäämisellä, jätteen hyötykäytön edistämällä yhteistyössä Lakeuden Etappi Oy:n kanssa sekä panostanut vesiensuojelun toimenpiteisiin sekä maankäytön suunnitteluun silmällä pitäen maisemaa ja luontoa Ähtärin vahvuutena.

## **5. LIIKENNE**

Hyvät ja toimivat liikenneyhteydet ovat perusedellytys niin Ähtärin kuin koko Etelä-Pohjanmaan itäisen osan kehitykselle. Merkittävin tiehanke on Vaasa-Seinäjoki-Jyväskylä valtatie (vt18), jolla on myös suuri maakunnallinen ja jopa valtakunnallinen merkitys. Erityisen tärkeää on tiejakson Myllymäki - Multia pikainen toteuttaminen. Tällöin olisi teknisesti valtatieasoinen liikenneyhteys saavutettu. Ähtärin kaupunki on pyytänyt selvitystä Liikennevirastolta valtatie 18 ja Moksunniemen matkailualueen risteysalueen toiminnallisuudesta matkailijamäärien kasvaessa alueelle.

ELY-keskuksen toimesta Ähtärin valtatie 18 väistötilan rakentaminen, kantatien 68 liittymään on toteutettu vuoden 2017 aikana

Kantatie 68 Virrat – Pietarsaari parantamiseksi on laadittu yleissuunnitelma välillä Ähtäri – Lehtimäki. Yhteydet pohjoiseen saadaan toimiviksi vasta sitten, kun tiejakso Ähtäri – Lehtimäki – Alajärvi tulee rakennetuksi. Tätä hanketta viedään eteenpäin myös kantatie 68 matkailutienä. Vt18:n ja kantatie 68:n parantaminen eivät sisälly valtion hankeohjelmiin.

Muita kuntasuunnitelmakaudella kehitettäviä tiehankkeita ovat:

- Kantatie 68:n ja Ostolantien risteysliikenneyhteyden kaavoitus ja toteutuksen suunnittelu.
- Halkoniemen alueen kaavateiden rakentaminen on toteutettu 2015. Valaistuksen ja päällystämisen rakennuttaja suorittaa vuosina 2018–2021

Rautatieliikenteen osalta pyritään vaikuttamaan siihen, että henkilöliikenneyhteydet pystytään pitämään edelleen Ähtärin ja seutukunnan liikennepalveluna. Liikenneyhteyksien ylläpito ja kehittäminen edellyttävät hyvää yhteistyötä alueen kuntien kesken.

## **6. RAKENTAMISOHJELMA 2017 – 2021**

Rakentamisohjelman sisältyvien hankkeiden kustannukset koko suunnitelmakaudelta ovat 15 680 000 euroa.

Investoinnit jakautuvat seuraavasti:

- talonrakennus 10 500 000 euroa
- julkinen käyttöomaisuus 5 180 000 euroa

Merkittävimpiä rakennushankkeita ovat:

- liikuntahalli 3 300 000 euroa
- uimahalli 4 050 000 euroa
- Otsonkoulun peruskorjaus 1 900 000 euroa vaihe-2.
- Otsonkoulun peruskorjaus 800 000 euroa vaihe-3.

Suunnitelmakaudella:

- kaavateiden ja kevyen liikenteen väylien rakentaminen 4 060 000 euroa, jossa ovat esim.
  - Meijeritien kunnostus ja kevyenliikenteenväylä sekä sillan korjaus
  - Halkokaaren tiestön valaistus ja päällystäminen sekä kevyenliikenteen väyläkeskustaan
  - katuvalaistuksen uusiminen
  - katujen asfaltointeja
  - Moksun kevyen liikenteen väylä
  - Uuden teollisuusalueen tiet
- muut talonrakennuskohteet 450 000 euroa

## **7. HENKILÖSTÖOHJELMA**

Henkilöstöohjelma on liitteenä 2.

Suunnitelmakaudella jatkuvat lasten ja nuorten lukumäärän vähenemisestä johtuvat rakenteelliset uudistukset aiheuttaen henkilöstömäärään vaikutuksia. Uuden Liikuntahallin ja Päiväkodin rakentaminen vuonna 2018 lisäävät henkilöstöresurssitarvetta. Mahdolliset henkilöstövähennykset toteutetaan luonnollisen poistuman kautta. Tarvittaessa on kuitenkin varauduttava myös muihin rakenteellisiin muutoksiin.

Ähtärin, Alavuden, Kuortaneen ja Soinin sosiaali- ja terveystalvueluita tuottava yhteisyritys aloitti toimintansa 1.1.2016. Kuntien sosiaalipalvelujen viranomais- ja tilaajatehtävät 2016 alkaen keskitettiin Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvuyhtymälle. Tällöin Perusturvan työntekijät siirtyivät Kuusiolinna Terveystalvuy Oy:n ja Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvuyhtymän palvelukseen. Em. Organisoitimuutoksen takia Ähtärin kaupungin henkilöstön määrä väheni kolmanneksella.

Vuoden 2000 alusta voimaan tullut uusi maankäyttöä ja rakennuskaavoitusta koskeva lainsäädäntö edellyttää, että kaikissa yli 6000 asukkaan kunnissa on oltava kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta vastaava kaavoittaja. Ähtärin kaupungissa ko. tehtävä alkuvaiheessa osoitettiin teknisen johtajan hoidettavaksi. Vuonna 2004 tehtävän hoitovastuu siirtyi suunnitteluinsinöörille ja syksyllä 2010 uudelleen tekniselle johtajalle. 1.4.2015 tehtävät on siirretty perustetulle kaavoituspäällikön viran haltijalle.

Henkilöstöohjelma on ohjeellinen. Viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää hallintosäännön mukaan erikseen kaupunginhallitus. Henkilöstöä siirretään tarpeen mukaan joustavasti työtehtävistä toisiin. Toimenkuvia muutetaan tarvittaessa kehityskeskustelujen yhteydessä. Osastojen välisestä työnjaosta ja työvoiman käytöstä päättää hallintosäännön mukaan kaupunginjohtaja. Avoimeksi tulevien virkojen ja toimien täyttäminen edellyttää v. 2018 edelleen erillispäätöstä ennen tehtävän auki julistamista.



## 8. KUNNALLISTALOUS

Ähtärin kaupungin taloussuunnitelman mukaan tuloveroprosentti on 22,0.

Vuoden 2018 talousarvioesityksen tuloslaskelman mukaan

	v. 2018	v. 2017	muutos
Toimintatuotot	6 572 600	4 769 100	( 37,8 %)
Toimintakulut	44 088 100	42 152 500	(4,6 %)
Toimintakate	37 515 500	37 383 400	(0,4 %)

Tuloslaskelma osoittaa 1 603 700 euron poistojen jälkeen 580 000 euron ylijäämää sekä vuosikate on 2 183 700 euroa ylijäämäinen. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2018 yhteensä 20,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 18,3 miljoonaa euroa.

Suunnitellut investoinnit vuodelle 2018 ovat yhteensä 4 985 000 euroa. Lainamäärä on vuoden 2018 lopussa noin 2,2 miljoonaa euroa enemmän kuin 2017. Lainamäärän muutokseen vaikuttaa suunnittelukaudella investointien toteutuminen. Taseessa on vanhoja alijäämiä noin 4 miljoonaa euroa. Tämän alijäämän kattamiseksi on kaupunginvaltuusto 5.9.2016 §:ssä 67 hyväksynyt tervehdyttämissuunnitelman vuosille 2016 – 2022.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen (1705/2009) euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus jne.) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (nuorisotyö, liikuntatoimi jne.).

## 9. SEUTUYHTEISTYÖ

Kuusiokunnilla on vuoden 2002 alusta voimaan tullut valtuustojen hyväksymä seutusopimus, jonka tarkoitus on lisätä seutukunnan elinvoimaisuutta ja painoarvoa sekä edistää kuntien välistä yhteistyötä. Seutuneuvosto on päättänyt, että seutusopimus uudistetaan 28.2.2018 mennessä. Sopimusta pyritään terävöittämään tavoitteiden ja tehtävien osalta.

Näkyvintä seutuyhteistyö on ollut vuonna 2017 sosiaali- ja terveystalouksissa. Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouksien yhteistyöllä (KuusSoTe) on kuntien puolesta palvelujen järjestämisvastuu. KuusSoTe ostaa sosiaali- ja terveystalouksien palvelut Kuusiolinna Terveystalouks Oy:ltä, josta Kuusiokunnat omistavat 49 %.

Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouksien yhteistyön vastuulla on sosiaali- ja terveystalouksien viranomaispalvelut, palvelusopimuksen seuranta, taloushallinto, tietohallinto ja tietojärjestelmiä (ITC) sekä apteekki- ja hoitotarvikepalvelut. Ympäristöterveydenhuolto, ravinto- ja siivouspalvelut sekä eräät muut toiminnot, kuten eläkemenuoperustainen maksu eivät kuulu Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouksien yhteistyön vastuulle.

Yhteistoimintaa Kuusiokunnilla on ollut maaseutupalveluiden ja kansalaisopiston lisäksi hankeyhteistyössä.

Yhteistyötä toteutetaan eri asioissa myös seutukunnan ulkopuolisten kuntien kanssa. Erityisesti matkailu, toisen asteen koulutus, vapaa-aikatoimi (kirjasto, nuorisoyhteisö, kulttuuri ja liikunta) tarjoavat sisällöllisesti luontevan yhteistyömahdollisuuden lähikuntien kanssa.

## 10. VANHOJEN ALIJÄÄMIEN KATTAMINEN

Ähtärin kaupungin taseessa on alijäämää (31.12.2016 noin 4 milj. euroa). Kaupunginvaltuuston hyväksymän kuntastrategian ”Made in Ähtäri” mukaan Ähtärin kaupunki jatkaa itsenäisenä kaupunkina kuntarakennelain toimeenpanon jälkeenkin. Ähtärin kaupungin visio ”Itsenäisessä Ähtärissä on vetovoimaa” toteutumisen yhtenä edellytyksenä on, että kaupungin taloutta hoidetaan kestävästi.

Uusi kuntalaki tuli taloutta koskevilta osiltaan voimaan 1.5.2015 ja sen mukaan lähtökohta on, että 110 §:n 3 momentissa säädettyä velvollisuutta kattaa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Muutosta sovellettiin ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Mainitun tilikauden taseeseen kertynyt alijäämä tulee siten kattaa viimeistään vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Kaikkein alijäämäisimmille kunnille on vielä annettu lisää aikaa sopeutua tiukempaan alijäämän kattamisvelvollisuuteen. Jos vuoden 2015 taseeseen kertynyt alijäämä on yli 500 euroa asukasta kohden, alijäämän kattamisvelvollisuutta lykätään vielä niin, että sen tulee olla katettu vasta viimeistään tilikauden 2022 tilinpäätöksessä.

Alijäämän kattamista koskevista yksilöidyistä toimenpiteistä päätetään taloussuunnitelmassa. Mikäli taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena. Ähtärin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 5.9.2016 §:ssä 67 Ähtärin kaupungin tervehdyttämissuunnitelman vuosille 2016 – 2022. Suunnitelmassa on esitetty yksilöidyt toimenpiteet, joilla Ähtärin kaupungin alijäämä katetaan vuoteen 2022 mennessä.

Toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi (1000 €):

Alijäämä 31.12.2015	- 6.011
Tilikauden tulos 2016(TA-16)	+ 1.365
Tilikauden tulos 2017	+ 1.130
Tilikauden tulos 2018	+ 580
Tilikauden tulos 2019	+ 790
Tilikauden tulos 2020	+ 750
Tilikauden tulos 2021	+ 620
Tilikauden tulos 2022	+ 780
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>+/- 0</b>

Valtiovarainministeriö on 8.6.2017 päivätyllä kirjeellään (VM074:00/2017) ilmoittanut, että Kuntalain (410/2015) uusia säännöksiä (118 §) erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä sovelletaan vuodesta 2017 lähtien. Mainitun pykälän mukaan, jos kuntakonsernin rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena viimeisenä tilinpäätösvuotena peräkkäin alittaneet valtioneuvoston asetuksella säädettyt raja-arvot, kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Ähtärin kaupunki alittaa em. asetuksen tunnusluvut vuosien 2015 ja 2016 kuntakonsernin tilinpäätösten mukaan. Selvitystä varten asetetaan laissa säädetyn menettelyn mukaisesti arviointiryhmä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden asianomainen kunta.

Lisäksi valtiovarainministeriö nimeää asianomaista kuntaa kuultuaan arviointiryhmäpuheenjohtajaksi mainituista tahoista riippumattoman henkilön.

## Vuoden 2017 kriisikuntakriteerit (tilinpäätökset 2015 ja 2016)

Kunta	1. Konsernin kertyneen alijäämän perusteella		2. Kaikki seuraavat 8 kriteeriä täyttyvät:								
	2015 €/as.	2016 €/as.	Kunnan tulovero-%		Konsernin vuosikate		Konsernin lainakanta		Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus		Kriteerejä täyttyy lkm
			2015 %	2016 %	2015 €/as.	2016 €/as.	2015 €/as.	2016 €/as.	2015 %	2016 %	
<b>Raja-arvo</b>	<b>alijäämää vähintään: 500 €/as. 1000 €/as.</b>		<b>väh. 20,83 1)</b>	<b>väh. 20,87 1)</b>	<b>negat.</b>	<b>negat.</b>	<b>väh. 8980 2)</b>	<b>väh. 9239 2)</b>	<b>väh. 50</b>	<b>väh. 50</b>	
Alavus	788	1 054	20,75	21,25	405	726	5 041	5 864	64,6	60,3	3
Kuortane	326	731	21,00	21,00	529	872	3 941	4 152	48,6	37,5	2
Soini	144	301	21,50	21,75	780	611	6 016	5 924	47,6	47,5	2
Ähtäri	-1 793	-1 468	21,25	22,00	518	1 018	7 107	7 769	74,6	67,6	4

Ähtäri joutui konsernin alijäämän perusteella arviointimenettelyn piiriin.

- 1) Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
- 2) Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla

## II TALOUSARVIOSUUNNITELMA 2018 - 2020

### 1. TALOUSARVIOASETELMA JA SITOVUUSTASO

Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille tulosalueittain. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Kaikki suunnitelmavuodet ovat vuoden 2018 rahan arvossa.

### 2. KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpanomääräyksiin lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus ja lautakunta päättävät sen jälkeen käyttösunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Käyttösunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin. Edellä tarkoitettu viranhaltija voi vastaavasti antaa alaiselleen viranhaltijalle oikeuden päättää seuraavan tason käyttösunnitelmasta. Toimivallan jakoa koskevat määräykset annetaan hallintosäännössä.

### 3. TILIVELVOLLISET VUONNA 2018

#### Kaupunginjohtaja Jarmo Pienimäki

Hallinto-osaston toimialajohtaja Seppo Karjala  
Talous- ja rahoitusosaston toimialajohtaja Arja Väliaho  
Elinkeinopäällikkö Varpu Sankelo  
Kaavoituspäällikkö Kirsi Haapa-aho

#### Sivistysosasto

Sivistysosaston toimialajohtaja Eija Kuoppa-aho, sij. Päivi Ahopelto  
Lakeudenportin kansalaisopiston osastonjohtaja / toimistos sihteeri Marke Hirvilampi  
Vapaa-aikatoimenjohtaja  
Liikuntatoimenjohtaja Osmo Sivén  
Kirjastotoimenjohtaja Ursula Laitakari, sij. Hannele Halttunen  
Varhaiskasvatuspäällikkö Sirpa Mannismäki  
Vastaava lastentarhanopettaja, Paula Korsumäki  
Vastaava lastentarhanopettaja Helena Halla-aho  
Myllymäen koulu Markus Kivistö  
Otsokoulu, Marika Pienimäki  
Yhteiskoulu/Lukio, Markku Juhola

### Tekninen osasto

Teknisen osaston toimialajohtaja Veli-Matti Keski-Nikkola

Tekninen johtaja Maija Lehtonen

Siivoustyönjohtaja Tea-Hanna Leino

Puistopuutarhuri Jukka Karén

Ympäristönsuojelusihteri Minna Hakala

Rakennustarkastaja

Ruokapalvelu- ja kehittämispäällikkö Eija Paavola

Liikuntatoimenjohtaja (1/2) Osmo Sivén

## **4. ASIAKASKYSELYT**

Hallintokunnat suorittavat tarvittaessa asiakastyytyväisyyskyselyjä.

## **5. LAINANOTTOVALTUUDET**

Hallintosäännön mukaisia lainanottovaltuuksia sovelletaan siten, että ottolainojen määrä voi olla talousarviovuonna 2018 korkeintaan 26 miljoonaa euroa.

## **6. TALOUSARVIOSUUNNITELMA TULOSALUEITTAIN**

### **6.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA**

Toiminnan yleiskuvaus

Vuonna 2018 järjestetään Tasavallan Presidentinvaalit ja vuonna 2019 on eduskuntavaalit sekä europarlamenttivaalit. Vuonna 2021 on kuntavaalit. Keskusvaalilautakunta hoitaa em. vaalien osalta sille kuuluvat lakisääteiset tehtävät.

Määrärahat €

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
0	0	Toimintatuotot	20.000	20.000	0	0
0	-14.000	Toimintakulut	-20.000	-20.000	0	-14
0	-14.000	Toimintakate	0	0	0	-14

### **6.2 TILINTARKASTUS**

Toiminnan yleiskuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan, joka toimii tehtävässään virkavastuulla.

## Tavoitteet

Lautakunnan keskeisenä tehtävänä on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuloksellisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti suoritetuksi.

Määrärahat €

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot				
-15	-16.800	Toimintakulut	-16.800	-17	-17	-17
-15	-16.800	Toimintakate	-16.800	-17	-17	-17

## 6.3 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toiminnan yleiskuvaus

Kaupunginvaltuuston tulosalueelle on varattu määrärahat kaupunginvaltuuston toimintaa varten.

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot				
-38	-44.500	Toimintakulut	-44.500	-45	-45	-45
-38	-44.500	Toimintakate	-44.500	-45	-45	-45

## 6.4 KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunkistrategia huomioidaan kaupunginhallituksen eri tulosalueilla

- yleishallinto
- henkilöstöhallinto
- talous- ja toimistopalvelut
- elinkeinoelämän edistäminen
- työllisyysmäärärahat

seuraavien taulukoiden mukaisesti:

### TALOUS

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Hyvä kunta- ja konsernitalous

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Talouden hallinta, tehokas omistajapolitiikka ja konserniohjaus.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Kuntatalous ● Kaupunki ja tytäryhtiöt Omistajaohjauksen tuloksellisuus  Kaupungin antamat takaukset	Uuden kuntalain tunnusluvut ja rajat, § 118 ● Kumulatiivinen alijäämä 1000 €/asukas ● Vuosikate/as. ● Tulovero % ● Lainat €/as. ● Suhteellinen velkaantuneisuus ● Omavaraisuusaste ● Omat valtuuston päättämät tunnusluvut Tarkka tervehdyttämishjelma numero-osa tekstiosa Osavuositarkastukset Takauksien riittävät vakuudet	Kuntalain mukaisten tunnuslukumittareiden arvot paranevat.  Vuosikate kattaa poistot.  Paremmat kuin kunnilla keskimäärin. Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet.  Pitkäjänteinen suunnittelu. Alijäämät katetaan suunnittelukauden aikana. Riskitaso mahdollisimman matala.
Toimialat	● Toimintatuottojen osuus käyttömenoista ● Palkkakulujen suhteellinen muutos ● Toimintakate ● Kustannusten vertailu seutukuntien kuntiin ● Talouden tervehdyttämishjelman tavoitteet eri organisaatiotasoihin ● Sitoutuminen tehtyihin päätöksiin ● Osavuositarkastukset	Talous- ja ice-taitojen päivittäminen ja ylläpitäminen.  Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan kehittäminen.
Talousohjaus	Omistajapolitiittisten linjausten tekeminen, seuraaminen ja raportointi vuosittain.	Taloudellisen ajattelun kehittäminen ja talouden ennustettavuus viety koko

	Osavuositarkastukset Konserniohjausprosessi toteutuu ohjeiden mukaisesti.	kaupunkikonsernin eri organisaatiotasoihin. Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet.
Kiinteistöt	Kehitetään käyttö- % seurantajärjestelmää koko konsernissa.	Korkea kiinteistöjen käyttöaste.
Imago	Hyvät talouden tunnusluvut	Hyvän imagon säilyttäminen ja kehittäminen.

## HENKILÖSTÖ

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Hyvä työnantaja

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö,  
ammattimainen ja innostava esimiestyö, positiivinen työilmapiiri

<b>Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, TOIMIALAJOHTAJAT, LÄHIESIMIEHET, HENKILÖSTÖ</b>		
<b>Asia</b>	<b>Toimenpiteet ja mittarit</b>	<b>Tavoitetaso</b>
Rekrytointi	Rekrytointiprosessin onnistuminen. Toiminnalle tärkeän tiedon siirtäminen eläköitymistilanteessa.	Osaava ja soveltuva henkilöstö. Tiedon siirtäminen.
Osaaminen	Henkilöstökysely joka neljäs vuosi, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi. Koulutukset ja tietojen päivittäminen. Henkilöstösuunnitelma  Esimies- ja työyhteisötaidot	Henkilöstön osaamistason paraneminen ja paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön ja kehittymiseen. Kyselyn tulokset osoittavat myönteistä kehitystä. Osaava, tavoitteet saavuttava henkilöstö. Henkilöstösuunnitelma on pohjana hallintokuntien toiminnan suunnittelussa suunnittelukaudella. Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö.
Työilmapiiri	Yhteisöllisyyden lisääminen	Henkilöstö kokee olevansa osa Ähtärin kaupungin konserniorganisaatiota. Oman työn arvostus nousee.
Sairauspoissaolot	Varhainen puuttuminen Työn organisointi	Sairauspoissaolojen määrän vähentäminen.
Keskeiset johtamisen välineet	Kehityskeskustelut Tiedonkulku  Esimiestyö/-valmennus  Henkilöstön huomioiminen	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain yksiköissä. Esimiestyön arviointi toteutetaan kehityskeskustelujen yhteydessä. Esimiesvalmennusta järjestetään lähiesimiehille.



	Ikäjohtaminen	Henkilöstön huomioiminen huomioimissäännön tai erillisten päätösten pohjalta tavoitteiden saavuttamisesta. Mahdollistetaan työuran jatkuminen.
Henkilöstörakenne	Tiimit Työnkierto Rekrytointi ja perehdyttäminen Ikäjohtaminen Eläköityminen	Toimintojen turvaaminen.
Tyhy-toiminta	Henkilöstökysely Kulttuuri- ja liikuntasetelit Työyhteisöjen järjestämät tapahtumat	Henkilöstökyselyn työhyvinvointia koskevat tulokset osoittavat myönteistä kehitystä.
Työsuojelu	Riskien arviointi-kyselyt Työsuojeluongelmien tunnistaminen ja raportointi	Turvallinen työympäristö ja työyhteisö.
Imago	Työnhakijoiden määrä Henkilöstökysely	Vetovoimainen ja hyvä työnantaja.

## **PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT**

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat peruspalvelut

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Innovatiivinen palvelujen järjestäminen, tuottavuuden parantaminen, hallintokuntien välinen yhteistyö, tehostettu vuoropuhelu ja vuotuinen muuttovoitto.

<b>Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY</b>		
<b>Asia</b>	<b>Toimenpiteet ja mittarit</b>	<b>Tavoitetaso</b>
Peruspalvelut	Peruspalvelut järjestetään ja tuotetaan kaiken ikäisille kuntalaisille <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ähtärin kaupunki</li> <li>• Seudullinen</li> <li>• Maakunnallinen</li> <li>• Yksityinen</li> </ul>	Laadukas ja kustannustehokas palvelujen järjestäminen <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ähtärin kaupunki</li> <li>• Seudullinen</li> <li>• Maakunnallinen</li> <li>• Yksityinen</li> </ul>
Prosessit	Prosessien kuvaaminen ja kehittäminen Tarkastellaan olemassa olevaa palvelurakennetta kuntaorganisaatiossa/ konserniorganisaatiossa.	Hallintokuntien välisen yhteistyön lisääminen. Kustannustehokkaammat ja laadukkaammat palvelut.
Tiedottaminen	Aktiivinen tiedottaminen, hyödyntäen sosiaalista mediaa Tiedotteiden ja tiedotustilaisuuksien lukumäärä	Tiedonkulun parantaminen. Tehostettu vuoropuhelu.
Sähköiset järjestelmät	Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen Vuoden aikana käyttöönotetut uudet sähköiset järjestelmät	Sähköisten järjestelmien ja palveluiden tehokas hyödyntäminen.
Asiakaspalautteet	Asiakaspalautteiden tekeminen eri toimialoilla	Asiakaspalautteiden tulokset osoittavat myönteistä kehitystä.

	Tehdyt asiakaskyselyt vuositasolla	
Eri ikäluokkien yhteisöllinen kaupunki	Palvelutuotannon tarkastelu ja kehittäminen eri ikäluokkien näkökulmasta	Eri-ikäisten tarpeiden huomioiminen palvelutuotannossa ja viihtyvyydessä.
Imago	Koulutuspaikat (2. aste) Opiskelijoiden lukumäärä Palvelutaso Harrastusmahdollisuudet Harrastuspaikat Asukasluku vuoden lopussa	Hyvän imagon säilyttäminen. Ähtärin houkuttelevuus. Asukasmäärän kasvu. Työpaikkojen hakijamäärien lisääntyminen.

## ASUKKAIDEN HYVINVOINTI JA OSALLISUUS

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Tyytyväinen asukas, hyvinvoiva kuntalainen ja yhteisö.  
**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Käyttäjälähtöiset, laadukkaat palvelut, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen ja kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen.

<b>Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, HENKILÖSTÖ</b>		
<b>Asia</b>	<b>Toimenpiteet ja mittarit</b>	<b>Tavoitetaso</b>
Asukkaiden osallisuus	Järjestetyt osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä foorumit. Asiakas- ja asukastyytyväisyysmittaukset  Sähköisten palvelujen laajentaminen ja niiden käyttökelpoisuus. Palveluista ja tapahtumista tiedottaminen tulosalueittain myös sosiaalisessa mediassa.	Määrällinen tavoite asetetaan talousarviossa. Asiakas- ja asukastyytyväisyysmittausten pääsuunta kehittyy myönteiseen suuntaan.  Positiivisuuden lisääntyminen asioista tiedottamisen myötä. Sähköiset palvelukonseptit lisääntyvät ja käyttäjäystävällisyys parantuu.
Kulttuuri ja liikunta	Kulttuurin ja liikunnan määrän arviointi	Liikunnan ja kulttuurin tarjonta lisääntyy. Järjestötoiminta jatkuu vilkkaana. Harrastajien määrä kasvaa. Asukkaiden hyvinvointi lisääntyy.
Sosiaali- ja terveystalvet	Sosiaali- ja terveystalvetuiden vaikutusten arviointi palveluja järjestävän tahon kanssa (Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvetuntayhtymä) Palvelutarjonnan seuranta	Riittävät monipuoliset ja laadukkaat talvet.  Tyytyväisyys talvetuihin
Koulutus ja opiskelijoiden määrä	Panostetaan lasten ja nuorten koulunkäyntiin. Oppilastalvetot.	Oppilaiden ja opiskelijoiden määrän lisääntyminen.



	Ympäristönsuojelulliset toimenpiteet.	Kestävä kehitys
--	---------------------------------------	-----------------

## YRITYSTEN JA YHTEISÖJEN HYVINVOINTI JA KILPAILUKYKY

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Elinvoimainen kaupunki toimia

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Hyvä maine, elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolistuminen ja kansainvälistyminen.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Vetovoimainen ja elävä Ähtäri	<p>Huolehditaan tärkeiden liikenneyhteyksien kuten valtatie 18:n sekä eteläsuuntaan rakentamisesta niin matkailun kuin teollisuuden tarpeet huomioon ottaen. Varmistetaan teiden laatu ja junaliikenteen säilyminen.</p> <p>Ylläpidetään Ähtärin vetovoimaisuutta rakentamalla Ähtäri- brändiä tukeva viestintäohjelma</p> <p>Yrittäjyysmyönteinen asenne ohjaa päätöksentekoa, työtä ja asennetta kaikilla kaupungin organisaatiotasolla. Konserniyhtiöt ottavat ympäristön yhteisöt huomioon ja tulevaisuutta rakennetaan yhdessä kaikkien toimijoiden kanssa.</p>	<p>Toimivat liikennejärjestelyt</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Teiden kunto</li> <li>• Riittävä julkinen liikenne</li> </ul> <p>Huolehditaan, että Ähtäriin pääsee eri ilmansuunnista helposti ja edistetään junaliikenteen säilymistä ja lisäämistä.</p> <p>Matkailijoiden määrä ja viipymä kasvaa.</p> <p>Aktiivinen ja molemminpuolinen vuorovaikutus yrittäjien, yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välille</p> <p>Ähtäriin syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Ähtärissä on kiva olla yrittäjänä.</p>
Matkailu	<p>Ylläpidetään Eläinpuiston vetovoimaisuus toteuttamalla sen kehittämisohjelmaa.</p> <p>Kehitetään matkailualueita korostamalla Ähtärin ainutlaatuisia ominaisuuksia ja tehdään se yhdessä kaikkien lähiympäristön yhteisöjen kanssa.</p> <p>Kehitetään matkailua tasapuolisesti sekä matkailualueella ja sen ulkopuolella. Mallinnetaan kokonaisvaltainen matkailukonsepti, josta hyötyvät sekä kaupunki että alueen muut toimijat.</p>	<p>Ähtärin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa</p> <p>Uusia investointeja vuosittain.</p> <p>Ohjelmapalveluiden tarjonta kasvaa.</p> <p>Matkailupalvelukonseptissa on määritelty tavoitellut asiakkaat ja niille tarjottavat palvelut. Palvelut toteutetaan yhteistyössä ja toimintaa ohjaa yrittäjyysmyönteinen ajatus.</p> <p>Ohjelmapalveluiden saatavuus ja tietoisuus on hyvä,</p>

	<p>Ohjelmanpalvelutarjonnan kehittäminen ja tuotteistaminen helposti saatavaksi kaikille.</p> <p>Kansainvälisten matkailijoiden palvelutarpeiden selvittäminen ja tuotteistaminen.</p>	<p>Ähtäri-app on toiminnassa ja palvelut löytyvät.</p> <p>Ulkomaalaisten kävijöiden määrä on kasvanut.</p>
Muiden toimialojen kehittäminen	<p>Kaupunki on aktiivisesti mukana teollisuuden markkinoiden ja alihankintaketjujen kehittämisessä ja laajentamisessa.</p> <p>Maa- ja metsätalouden aktiivinen kehittäminen ja tukeminen.</p> <p>Aloittavien ja muutosten edessä olevien yrittäjien tukeminen tarjoamalla neuvontaa ja tiedottamalla käytettävissä olevista tiloista ja tonteista.</p>	<p>Ähtäriin siirtyy yrityksiä, perustetaan uusia yrityksiä, ja olemassa olevat kasvavat, työpaikkoja ja palveluketjuja syntyy.</p> <p>Kylät pysyvät asuttuina ja raaka-aineiden jalostusaste on nouseva.</p> <p>Uudet yrittäjät ovat saaneet toimintansa hyvin käyntiin ja yritysten laajentumis- ja muut muutostilanteet ovat onnistuneet.</p> <p>Tonttitarjonta on riittävä ja siitä huolehditaan kaavoituksella.</p> <p>Rekisterit ovat ajantasaiset ja tyhjiä tiloja on saatu käyttöön.</p>
Koulutus	<p>Koulutetun työvoiman saatavuuden varmistaminen.</p> <p>Kiinteä vuorovaikutus koulutusta järjestävien tahojen ja yritysten välillä.</p>	<p>Ammatillinen koulutus palvelee yritystoimintaa, uudet osaajat työllistyvät.</p> <p>Yläkoulun oppilaat ja opettajat tuntevat ähtäriläiset yritykset ja niiden toimintaa.</p> <p>Ähtäriläisissä yrityksissä olevat työpaikat ovat kiinnostavia.</p>
Ostolantien ja keskusta-alueen elävöittäminen	<p>Keskusta-alueen palveluiden näkyvyyden mahdollistaminen matkailualueella vieraileville.</p> <p>Liikennejärjestelyiden ja yleisilmeen kehittäminen.</p>	<p>Uusia toimijoita ja lisää asiakasvirtaa Ostolantien yrittäjille.</p> <p>Liikenne sujuu ja tukee Ostolantien palvelutuottajia.</p>
Imago	<p>Imago syntyy tekemällä kaikki tämän sarakkeen toimenpiteet</p>	<p>Kaikki tässä sarakkeessa edellä mainitut</p>

## YLEISHALLINTO

### Toiminnan yleiskuvaus

Yleishallinnon kustannuspaikka käsittää kaupunginhallituksen, muun keskushallinnon, suhdetoiminnan, kh:n käyttövarausmäärärahat, toimikunnat ja väestönsuojelun. Yleishallintotoimi

toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan apuna sekä tukee ja luo edellytyksiä muiden osastojen toiminnalle. Tehtävinä on huolehtia kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa käsiteltävien asioiden valmistelusta, sihteeritehtävistä, päätösten täytäntöönpanosta sekä tiedottamisesta. Tehtäviin kuuluu myös arkistotoimen johtaminen ja ohjaus, keskusarkiston ja yleishallinnon arkistotoimen hoito, kaikkien hallintokuntien kirjaaminen ja tiedoksianto sekä tekstinkäsittely, puhelinvaihteen hoito ja neuvonta, postitus, toimistotarvikehankinnat, monistus sekä vaalien järjestämiseen liittyvät tehtävät ja YPP.

Määrärahat €

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
3	1.000	Toimintatuotot	1.000	1	1	1
-322	-444.200	Toimintakulut	-449.900	-450	-450	-450
-319	-443.200	Toimintakate	-448.900	-449	-449	-449

## HENKILÖSTÖHALLINTO

Toiminnan yleiskuvaus

Henkilöstöhallinto käsittää työsuuhdehallinnon, työterveyshuollon, työpaikkaruokailun ja kahvituksen kustannuspaikat.

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
73	79.200	Toimintatuotot	76.800	77	77	77
-204	-215.100	Toimintakulut	-188.500	-189	-189	-189
-131	-135.900	Toimintakate	-111.700	-112	-112	-112

## TALOUS- JA TOIMISTOPALVELUT

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
72	91.400	Toimintatuotot				
-934	-925.100	Toimintakulut				
-862	-833.700	Toimintakate				

## TALOUS- JA RAHOITUSOSASTO, ICT

Toiminnan yleiskuvaus

Talous- ja rahoitusosasto hoitaa kaupungin rahaliikenteen, laskentatoimen, taloussuunnittelun, riskienhallinnan koordinoinnin, henkilöstöhallinnon, palkanlaskennan sekä atk-hallinnon ja -suunnittelun. Kiinteistö Oy Ähtärin Vuokratalojen ja Kiinteistö Oy Ouluveden sekä Ähtärin Eläinpuisto Oy:n kirjanpidot siirtyivät vuoden 2016 aikana kaupungin taloushallintoon. Hotelli Mesikämmen Oy:n, Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy:n sekä Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Building Oy:n taloushallinto siirtyy vuoden 2018 aikana kaupungin talous- ja rahoitusosaston hoidettavaksi

Talous- ja toimistopalvelut jakautuu vuoden 2018 alusta talous- ja rahoitusosastoksi sekä hallintoosastoksi.

#### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot	55.000	55	55	55
		Toimintakulut	-510.000	-510	-510	-510
		Toimintakate	-455.000	-455	-455	-455

### HALLINTO-OSASTO

#### Toiminnan yleiskuvaus

Yleishallinnon kustannuspaikka käsittää kaupunginhallituksen, muun keskushallinnon, suhdetoiminnan, kh:n käyttövarausmäärärahat, toimikunnat ja väestönsuojelun. Yleishallintotoimi toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan apuna sekä tukee ja luo edellytyksiä muiden osastojen toiminnalle. Tehtävinä on huolehtia kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa käsiteltävien asioiden valmistelusta, sihteeritehtävistä, päätösten täytäntöönpanosta sekä tiedottamisesta. Tehtäviin kuuluu myös arkistotoimen johtaminen ja ohjaus, keskusarkiston ja yleishallinnon arkistotoimen hoito, kaikkien hallintokuntien kirjaaminen ja tiedoksianto sekä tekstinkäsittely, puhelinvaihteen hoito ja neuvonta, postitus, toimistotarvikehankinnat, monistus sekä vaalien järjestämiseen liittyvät tehtävät ja YPP.

#### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot	38.200	38	38	38
		Toimintakulut	-434.900	-435	-435	-435
		Toimintakate	-396.700	-397	-397	-397

### KASVU- JA ELINVOIMATYÖRYHMÄ

#### Toiminnan yleiskuvaus

Elinkeinokeskus sijaitsee kaupungin omistamissa tiloissa Ostolantie 17:ssä tai muissa tarkoituksenmukaisissa tiloissa. Elinkeinopäällikkö neuvoo yrittäjiä liiketoimintasuunnitelman tekemisessä, yrityksen perustamisessa, rahoitushakemusten täyttämässä ja toimitilavaihtoehtojen selvittämisessä, huolehtii kehittämishankkeiden koordinoinnista ja uusien yritysten aktiivisesta hankinnasta sekä toimeenpanee elinkeino-ohjelman sisältöä käytäntöön.

#### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
141		Toimintatuotot				
-378	-268.900	Toimintakulut	-251.000	-251	-251	-251
-237	-268.900	Toimintakate	-251.000	-251	-251	-251

## TYÖLLISYYSMÄÄRÄRAHAT

Toiminnan yleiskuvaus

Tulosalue sisältää määrärahavaraukset velvoitetyöllistämiseen, koululaisten kesätyöseteleihin ja työttömien yhdistyksen vuokratukeen.

Määrätavoitteet

Harkinnanvarainen työllistäminen

1. harkinnanvaraiset 6 henkilöä/kk (hallintokunnat)

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
9	16.000	Toimintatuotot	16.000	16	16	16
-37	-58.400	Toimintakulut	-58.100	-58	-58	-58
-28	-42.400	Toimintakate	-42.100	-42	-42	-42

## MAANKÄYTTÖPALVELUT

Toiminnan yleiskuvaus

Maankäyttöpalvelujen vastuualue käsittää kaavoituksen ja kaavoitusta tukevan mittaustoimen. Mittaustoimeen kuuluu keskustan sekä matkailun kaava-alueiden pohjakartan ylläpito ja hyväksyminen, mm. lohkomistositusten valmistelu ja erilaiset lausunnot maanhankinnan myynnin neuvottelut.

Kaavoitus luo edellytykset asuin ympäristön ja elinkeinojen kehittymiselle sekä ohjaa yhdyskuntarakentamista siten, että saadaan aikaan tarkoituksen mukainen, omaleimainen, viihtyisä sekä terveellinen elinympäristö. Meneillään on mm. Pitkään teollisuusalueen kaavoittaminen sekä Matkailualueen Master Planin päivitys.

Laatutavoitteet

Tavoitteena on jokaisen kaavahankkeen yhteydessä:

- turvata jokaisen kuntalaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun
- varmistaa suunnittelun laatu ja asiantuntemuksen monipuolisuus
- huolehtia avoimesta tiedottamisesta käsiteltävinä olevissa asioissa

Määrätavoitteet

	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TA 20	TA 21
Valt. hyv. uudet kaavat	3	3	3	3	3	3
Valt. hyv. muutetut kaavat Uutta pohjakarttaa	0	0	0	0	0	0



## Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
	1.100	Toimintatuotot	1.000	1	1	1
-94	-120.100	Toimintakulut	-152.600	-153	-153	-153
-94	-119.000	Toimintakate	-151.600	-152	-152	-152

## 6.5 MAASEUTUTOIMI

### Toiminnan yleiskuvaus

Maaseututoimen tehtävänä on hoitaa kunnassa maatilataloutta koskevat viranomaisasiat, joita mainittavampia ovat viljelijöiden EU-tukien hakemiseen ja hallinnointiin liittyvät toimet, tukien hakuun liittyvä valvonta, tukien maksatukset, vahinkojen arvioinnit ja lausuntojen antaminen sekä maatalousyrittämisen kehittäminen. Ähtärin kaupungin maaseututoimi kuuluu Alavuden yhteistoiminta-alueeseen, jota hallinnoi Alavuden kaupunki.

### Laatutavoitteet

Maaseututoimen tavoitteena on säilyttää maaseutu asuttuna ja mahdollisimman hyvin hoidettuna.

### Määrätavoitteet

	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
Asiakastilat	116	113	114	112	110	105
Tukihakemukset	820	800	800	790	775	755
Maksetut EU-tuet yht. miljoonaa €	3,5	3,2	3,2	3,1	3,0	2,9
Tuki €/tila	29.746	28.319	28.070	27.678	27.272	27.619

## Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot				
-54	-59.500	Toimintakulut	-58.900	-59	-59	-59
-54	-59.500	Toimintakate	-58.900	-59	-59	-59

## 6.6 PERUSTURVA

Ähtärin kaupunki on päättänyt järjestää sosiaali- ja terveystalvet Kuusiolinna Terveys Oy:n ja Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvetyhtymän kautta niin, että järjestämisvastuu on kuntayhtymällä. Palvelusopimuksen mukaan tuotettavien palveluiden vuosihinta on kiinteä. Hinta kolmannelle sopimusvuodelle 2018 muodostuu siten, että tilaajatahojen sote-menojen, palveluntuottajien laskituksen sekä mahdollisten muiden tulojen jälkeen vuosihinta on vuoden 2017 nettomeno + kaksi prosenttia (sis. sosiaalitöiden, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon nettokustannukset).

Yhteisyrityksen toiminnan ydin on tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut aidon kumppanuuden periaatteen mukaisesti. Tämä tarkoittaa yksityisen ja julkisen toimijan läpinäkyvää yhteistyötä, jonka tavoitteena on laadukkaat ja taloudellisesti tuotetut palvelut.

Ähtärin kaupunki on päättänyt antaa järjestämis- ja tuottamisvastuun sosiaali- ja terveyspalveluiden alueelliselle toimijalle, koska alueen kunnat eivät voi kasvattaa sosiaali- ja terveystoimen menoja tulevaisuudessa. Kuusiolinna Terveys Oy:n tulee tehostaa huomattavasti sosiaali- ja terveyspalveluita. Tärkeimmät kehittämisen alueet ovat erikoissairaanhoidon kulujen alentaminen, kuntoutuksen lisääminen, kotiin annettavien palveluiden lisääminen (kotisairaala), ennaltaehkäisevien palveluiden lisääminen ja alueellisesti laitoshoidon purkaminen. Pitkän aikavälin strategisena tavoitteena on, että yhtiön ja kuntayhtymän toiminta tuottaa Ähtärin kaupungille taloudellista hyötyä.

Yhteisyritys tuottaa jäsenkuntien (Ähtäri, Kuortane ja Alavus sekä Soini) puolesta erikoissairaanhoidon, kehitysvammaistenhuollon, perusterveydenhuollon, vanhuspalvelujen ja sosiaalihuollon palveluita sekä ehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluita. Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystoimintayhtymän vastuulla on sosiaali- ja terveyspalveluiden viranomaispalvelut, palvelusopimuksen seuranta, taloushallinto, tietohallinto ja tietojärjestelmiä (ITC) sekä apteekki- ja hoitotarvikepalvelut. Ympäristöterveydenhuolto, ravinto- ja siivouspalvelut sekä eräät muut kulut, kuten eläkemenoperustainen maksu jäävät kuntien vastuulle.

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
415	410.500	Toimintatuotot	417.500	418	418	418
-24.912	-25.137.000	Toimintakulut	-25.638.500	-25.639	-25.639	-25.639
-24.497	-24.726.500	Toimintakate	-25.221.000	-25.221	-25.221	-25.221

## 6.7 SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Kaupunkistrategia huomioidaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan eri tulosalueilla

- opetustoimi
- muut oppilaitokset
- kirjasto
- kulttuuritoimi
- nuorisotoimi
- liikuntatoimi
- aamupäivä- ja iltapäivätoiminta
- varhaiskasvatus
- joukkoliikenne

seuraavien taulukoiden mukaisesti:

### TALOUS

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Hyvä kunta- ja konsernitalous

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Talouden hallinta, tehokas omistajapolitiikka ja konserniohjaus.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Kuntatalous ● Kaupunki ja tytäryhtiöt Omistajaohjauksen tuloksellisuus  Kaupungin antamat takaukset	Uuden kuntalain tunnusluvut ja rajat, § 118 ● Kumulatiivinen alijäämä 1000 €/asukas ● Vuosikate/as. ● Tulovero % ● Lainat €/as. ● Suhteellinen velkaantuneisuus ● Omavaraisuusaste ● Omat valtuuston päättämät tunnusluvut Tarkka tervehdyttämisohjelma numero-osa tekstiosa Osavuositarkastukset Takauksien riittävät vakuudet	Kuntalain mukaisten tunnuslukumittareiden arvot paranevat.  Vuosikate kattaa poistot.  Paremmat kuin kunnilla keskimäärin. Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet.  Pitkäjänteinen suunnittelu. Alijäämät katetaan suunnittelukauden aikana. Riskitaso mahdollisimman matala.
Toimialat	● Toimintatuottojen osuus käyttömenoista ● Palkkakulujen suhteellinen muutos ● Toimintakate ● Kustannusten vertailu seutukuntien kuntiin ● Talouden tervehdyttämisohjelman tavoitteet eri organisaatiotasoihin ● Sitoutuminen tehtyihin päätöksiin	Talous- ja ice-taitojen päivittäminen ja ylläpitäminen.  Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan kehittäminen.

	● Osavuosisikatsaukset	
Taloulosaaminen	Omistajapoliittisten linjausten tekeminen, seuraaminen ja raportointi vuosittain.  Osavuosisikatsaukset Konserniohjausprosessi toteutuu ohjeiden mukaisesti.	Taloudellisen ajattelun kehittäminen ja talouden ennustettavuus viety koko kaupunkikonsernin eri organisaatiotasoihin. Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet.
Kiinteistöt	Kehitetään käyttö- % seurantajärjestelmää koko konsernissa.	Korkea kiinteistöjen käyttöaste.
Imago	Hyvät talouden tunnusluvut	Hyvän imagon säilyttäminen ja kehittäminen.

## HENKILÖSTÖ

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Hyvä työnantaja

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö, ammattimainen ja innostava esimiestyö, positiivinen työilmapiiri

<b>Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, TOIMIALAJOHTAJAT, LÄHIESIMIEHET, HENKILÖSTÖ</b>		
<b>Asia</b>	<b>Toimenpiteet ja mittarit</b>	<b>Tavoitetaso</b>
Rekrytointi	Rekrytointiprosessin onnistuminen. Toiminnalle tärkeän tiedon siirtäminen eläköitymistilanteessa.	Osaava ja soveltuva henkilöstö. Tiedon siirtäminen.
Osaaminen	Henkilöstökysely joka neljäs vuosi, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi. Koulutukset ja tietojen päivittäminen. Henkilöstösuunnitelma  Esimies- ja työyhteisötaidot	Henkilöstön osaamistason paraneminen ja paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön ja kehittymiseen. Kyselyn tulokset osoittavat myönteistä kehitystä. Osaava, tavoitteet saavuttava henkilöstö. Henkilöstösuunnitelma on pohjana hallintokuntien toiminnan suunnittelussa suunnittelukaudella. Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö.
Työilmapiiri	Yhteisöllisyyden lisääminen	Henkilöstö kokee olevansa osa Ähtärin kaupungin konserniorganisaatiota. Oman työn arvostus nousee.
Sairauspoissaolot	Varhainen puuttuminen Työn organisointi	Sairauspoissaolojen määrän väheneminen.
Keskeiset johtamisen välineet	Kehityskeskustelut Tiedonkulku Esimiestyö/-valmennus	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain yksiköissä.

	Henkilöstön huomioiminen Ikäjohtaminen	Esimiestyön arviointi toteutetaan kehityskeskustelujen yhteydessä. Esimiesvalmennusta järjestetään lähiesimiehille. Henkilöstön huomioiminen huomioimissäännön tai erillisten päätösten pohjalta tavoitteiden saavuttamisesta. Mahdollistetaan työuran jatkuminen.
Henkilöstörakenne	Tiimit Työnkierto Rekrytointi ja perehdyttäminen Ikäjohtaminen Eläköityminen	Toimintojen turvaaminen.
Tyhy-toiminta	Henkilöstökysely Kulttuuri- ja liikuntasetelit Työyhteisöjen järjestämät tapahtumat	Henkilöstökyselyn työhyvinvointia koskevat tulokset osoittavat myönteistä kehitystä.
Työsuojelu	Riskien arviointi-kyselyt Työsuojeluongelmien tunnistaminen ja raportointi	Turvallinen työympäristö ja työyhteisö.
Imago	Työnhakijoiden määrä Henkilöstökysely	Vetovoimainen ja hyvä työnantaja.

## PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat peruspalvelut

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Innovatiivinen palvelujen järjestäminen, tuottavuuden parantaminen, hallintokuntien välinen yhteistyö, tehostettu vuoropuhelu ja vuotuinen muuttovoitto.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Peruspalvelut	Peruspalvelut järjestetään ja tuotetaan kaiken ikäisille kuntalaisille <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ähtärin kaupunki</li> <li>• Seudullinen</li> <li>• Maakunnallinen</li> <li>• Yksityinen</li> </ul>	Laadukas ja kustannustehokas palvelujen järjestäminen <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ähtärin kaupunki</li> <li>• Seudullinen</li> <li>• Maakunnallinen</li> <li>• Yksityinen</li> </ul>
Prosessit	Prosessien kuvaaminen ja kehittäminen Tarkastellaan olemassa olevaa palvelurakennetta kuntaorganisaatiossa/ konserniorganisaatiossa.	Hallintokuntien välisen yhteistyön lisääminen. Kustannustehokkaammat ja laadukkaammat palvelut.
Tiedottaminen	Aktiivinen tiedottaminen, hyödyntäen sosiaalista mediaa Tiedotteiden ja tiedotustilaisuuksien lukumäärä	Tiedonkulun parantaminen. Tehostettu vuoropuhelu.

Sähköiset järjestelmät	Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen Vuoden aikana käyttöön otetut uudet sähköiset järjestelmät	Sähköisten järjestelmien ja palveluiden tehokas hyödyntäminen.
Asiakaspalautteet	Asiakaspalautteiden tekeminen eri toimialoilla Tehdyt asiakaskyselyt vuositason tasolla	Asiakaspalautteiden tulokset osoittavat myönteistä kehitystä.
Eri ikäluokkien yhteisöllinen kaupunki	Palvelutuotannon tarkastelu ja kehittäminen eri ikäluokkien näkökulmasta	Eri-ikäisten tarpeiden huomioiminen palvelutuotannossa ja viihtyvyydessä.
Imago	Koulutuspaikat (2. aste) Opiskelijoiden lukumäärä Palvelutaso Harrastusmahdollisuudet Harrastuspaikat Asukasluku vuoden lopussa	Hyvän imagon säilyttäminen. Ähtärin houkuttelevuus. Asukasmäärän kasvu. Työpaikkojen hakijamäärien lisääntyminen.

### ASUKKAIDEN HYVINVOINTI JA OSALLISUUS

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Tyytyväinen asukas, hyvinvoiva kuntalainen ja yhteisö.

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Käyttäjälähtöiset, laadukkaat palvelut, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen ja kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, HENKILÖSTÖ		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Asukkaiden osallisuus	Järjestetyt osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä foorumit. Asiakas- ja asukastyytyväisyysmittaukset  Sähköisten palvelujen laajentaminen ja niiden käyttökelpoisuus. Palveluista ja tapahtumista tiedottaminen tulosalueittain myös sosiaalisessa mediassa.	Määrällinen tavoite asetetaan talousarviossa. Asiakas- ja asukastyytyväisyysmittausten pääsuunta kehittyy myönteiseen suuntaan.  Positiivisuuden lisääntyminen asioista tiedottamisen myötä. Sähköiset palvelukonseptit lisääntyvät ja käyttäjätystävällisyys parantuu.
Kulttuuri ja liikunta	Kulttuurin ja liikunnan määrän arviointi	Liikunnan ja kulttuurin tarjonta lisääntyy. Järjestötoiminta jatkuu vilkkaana. Harrastajien määrä kasvaa. Asukkaiden hyvinvointi lisääntyy.
Sosiaali- ja terveystalvet	Sosiaali- ja terveystalvetuiden vaikutusten arviointi palveluja järjestävän tahon kanssa	Riittävät monipuoliset ja laadukkaat palvelut.

	(Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijät) Palvelutarjonnan seuranta	Tyytyväisyys palveluihin
Koulutus ja opiskelijoiden määrä	Panostetaan lasten ja nuorten koulunkäyntiin. Oppilastilastot. Panostetaan koulujen jälkeiseen kerhotoimintaan. Huolehditaan, että koulutilat ovat terveelliset ja toimivat jatkossakin. Terveystyöntekijöiden järjestämät kyselyt. Koulujen toiminnasta ja tuloksista tiedottaminen.	Oppilaiden ja opiskelijoiden määrän lisääntyminen. Koulujen profiloituminen vahvasti itsenäisinä yksikköinä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan rinnalle vahva kerhotoiminta koulujen jälkeen.
Varhainen tuki	Varhaisen tuen määrän jatkuva arviointi.  Moniammatillisen työn määrän arviointi. Toimintaa kuvaavat tilastot.	Osa erikois- ja erityispalveluiden tarpeesta vähenee varhaisen puuttumisen myötä.  Hallintokuntien välinen yhteistyö lisääntyy.
Imago	Kaupungin imago vetovoimaisena ja positiivisena asuinpaikkana. Asukaskyselyt. Imagokyselyt.	Asukasmäärä kasvaa. Positiivisen ilmapiirin laajentuminen.

## YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Kestävä kehitys

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Ekologinen ja elävä kaupunki aidosti luonnon rauhassa.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, VIRKAMIEHET		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Vesistöt	Vesistöjen hyödyntäminen Yhteistyö osakaskuntien, erilaisten yhdistysten ja osuuskuntien kanssa Veden laadun mittarit	Ympäristön ja vesistön kestävä virkistyskäyttö. Vesistöjen puhtauden turvaaminen. Vesistöjä kuormittavien toimintojen vaikutusten vähentäminen.
Asukkaat, vapaa-ajan asukkaat ja matkailijat	Kaupunkiorganisaation, kolmannen sektorin ja asukkaiden motivointi ympäristön hyvinvoinnista huolehtimiseen.	Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden viihtyvyyden parantuminen. Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden määrän kasvaminen.
Keskusta-alue	Keskustan kehittämishankkeen toteuttaminen.	Keskusta-alueen elävöittäminen.

Infra, rakennettu ympäristö	Ähtärin kaupungin infran kehittäminen. <ul style="list-style-type: none"> <li>● Kiinteistöt</li> <li>● Kunnallistekniikka</li> </ul>	Infran paraneminen
Jätehuolto	Tiedottaminen	Jätteen määrän vähentäminen
Imago	Pidetään huolta ympäristön siisteydestä ja puhtaudesta. Ympäristönsuojelulliset toimenpiteet.	Puhdas luonto Puhtaat vedet Raikas ilma Kestävä kehitys

## YRITYSTEN JA YHTEISÖJEN HYVINVOINTI JA KILPAILUKYKY

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Elinvoimainen kaupunki toimia

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Hyvä maine, elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolistuminen ja kansainvälistyminen.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Vetovoimainen ja elävä Ähtäri	<p>Huolehditaan tärkeiden liikenneyhteyksien kuten valtatie 18:n sekä eteläsuuntaan rakentamisesta niin matkailun kuin teollisuuden tarpeet huomioon ottaen. Varmistetaan teiden laatu ja junaliikenteen säilyminen.</p> <p>Ylläpidetään Ähtärin vetovoimaisuutta rakentamalla Ähtäri- brändiä tukeva viestintäohjelma</p> <p>Yrittäjyysmyönteinen asenne ohjaa päätöksentekoa, työtä ja asennetta kaikilla kaupungin organisaatiotasolla. Konserniyhtiöt ottavat ympäristön yhteisöt huomioon ja tulevaisuutta rakennetaan yhdessä kaikkien toimijoiden kanssa.</p>	<p>Toimivat liikennejärjestelyt</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Teiden kunto</li> <li>● Riittävä julkinen liikenne</li> </ul> <p>Huolehditaan, että Ähtäriin pääsee eri ilmansuunnista helposti ja edistetään junaliikenteen säilymistä ja lisäämistä.</p> <p>Matkailijoiden määrä ja viipymä kasvaa.</p> <p>Aktiivinen ja molemminpuolinen vuorovaikutus yrittäjien, yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välille</p> <p>Ähtäriin syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Ähtärissä on kiva olla yrittäjänä.</p>
Matkailu	<p>Ylläpidetään Eläinpuiston vetovoimaisuus toteuttamalla sen kehittämisohjelmaa.</p> <p>Kehitetään matkailualueita korostamalla Ähtärin ainutlaatuisia ominaisuuksia ja tehdään se yhdessä kaikkien lähiympäristön yhteisöjen kanssa.</p>	<p>Ähtärin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa</p> <p>Uusia investointeja vuosittain.</p> <p>Ohjelmalveluiden tarjonta kasvaa.</p>



	<p>Kehitetään matkailua tasapuolisesti sekä matkailualueella ja sen ulkopuolella. Mallinnetaan kokonaisvaltainen matkailukonsepti, josta hyötyvät sekä kaupunki että alueen muut toimijat.</p> <p>Ohjelmapalvelutarjonnan kehittäminen ja tuotteistaminen helposti saatavaksi kaikille.</p> <p>Kansainvälisten matkailijoiden palvelutarpeiden selvittäminen ja tuotteistaminen.</p>	<p>Matkailupalvelukonseptissa on määritelty tavoitellut asiakkaat ja niille tarjottavat palvelut. Palvelut toteutetaan yhteistyössä ja toimintaa ohjaa yrittäjyysmyönteinen ajatus.</p> <p>Ohjelmapalveluiden saatavuus ja tietoisuus on hyvä, Ähtäri-app on toiminnassa ja palvelut löytyvät.</p> <p>Ulkomaalaisten kävijöiden määrä on kasvanut.</p>
Muiden toimialojen kehittäminen	<p>Kaupunki on aktiivisesti mukana teollisuuden markkinoiden ja alihankintaketjujen kehittämisessä ja laajentamisessa.</p> <p>Maa- ja metsätalouden aktiivinen kehittäminen ja tukeminen.</p> <p>Aloittavien ja muutosten edessä olevien yrittäjien tukeminen tarjoamalla neuvontaa ja tiedottamalla käytettävissä olevista tiloista ja tonteista.</p>	<p>Ähtäriin siirtyy yrityksiä, perustetaan uusia yrityksiä, ja olemassa olevat kasvavat, työpaikkoja ja palveluketjuja syntyy.</p> <p>Kylät pysyvät asuttuina ja raaka-aineiden jalostusaste on nouseva.</p> <p>Uudet yrittäjät ovat saaneet toimintansa hyvin käyntiin ja yritysten laajentumis- ja muut muutostilanteet ovat onnistuneet.</p> <p>Tonttitarjonta on riittävä ja siitä huolehditaan kaavoituksella. Rekisterit ovat ajantasaiset ja tyhjiä tiloja on saatu käyttöön.</p>
Koulutus	<p>Koulutetun työvoiman saatavuuden varmistaminen.</p> <p>Kiinteä vuorovaikutus koulutusta järjestävien tahojen ja yritysten välillä.</p>	<p>Ammatillinen koulutus palvelee yritystoimintaa, uudet osaajat työllistyvät. Yläkoulun oppilaat ja opettajat tuntevat ähtäriläiset yritykset ja niiden toimintaa. Ähtäriläisissä yrityksissä olevat työpaikat ovat kiinnostavia.</p>
Ostolantien ja keskusta-alueen elävöittäminen	<p>Keskusta-alueen palveluiden näkyvyyden mahdollistaminen matkailualueella vieraileville.</p> <p>Liikennejärjestelyiden ja yleisilmeen kehittäminen.</p>	<p>Uusia toimijoita ja lisää asiakasvirtaa Ostolantien yrittäjille.</p>

		Liikenne sujuu ja tukee Ostolantien palvelutuottajia.
Imago	Imago syntyy tekemällä kaikki tämän sarakkeen toimenpiteet	Kaikki tässä sarakkeessa edellä mainitut

## OPETUSTOIMI

Tulosalueeseen kuuluvat tulosityksiköt

1. Esi- ja perusopetus
2. Vammaisopetus
3. Lukio

### Esi- ja perusopetus

Ähtärissä esiopetusta annetaan Ollinkulman päiväkodissa ja tarpeen mukaan myös Myllymäen kyläkoulussa resurssien sallimissa puitteissa. Reppulan perusparannushankkeen myötä esioppilailla on asianmukaiset ja yhtenäiset tilat.

Perusopetusta antavia kouluja ovat Otsonkoulu, Myllymäen koulu ja Ähtärin yhteiskoulu.

Esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–6 siirtyivät uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen lukuvuonna 2016–2017. Vuosiluokat 7–9 siirtyvät vuosiluokka kerrallaan uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen 2019 mennessä, vuosiluokka 7 lukuvuonna 2017-18.

Lukioverkko ja toisen asteen koulutus kokonaisuudessaan on valtakunnallisesti tarkastelun kohteena. Yhteistyön eri muotoja etsitään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa.

Ähtärin lukiossa painottuu perusopetuksen lisäksi neljä tärkeää osa-aluetta:

- 1) kansainvälisyyden ja matkailun painotus sekä talousosaaminen
- 2) kuvataidelinjan opetuksen jatkaminen, mikäli ilmoittautuneita on riittävästi
- 3) SEDU Koulutien ja Tuomarniementien kahden tutkinnon suorittajien ja aineopiskelijoiden joustava kurssitarjonta. Kaksoistutkinnon järjestämisen sekä markkinoinnin osalta lukio tekee läheistä yhteistyötä. SEDU Koulutien ja Tuomarniementien kanssa. Lukiokoulutuksen järjestämisessä läheisiä kumppaneita ovat Haaga-Helia sekä Opinlakeus -projektin oppilaitokset. Seutukunnallinen lukioyhteistyö toteutetaan Alavuden, Kuortaneen, Virtain ja Keuruun lukioiden kanssa.
- 4) yrittäjyys osana opinto-ohjausta ja lukion toimintaa.

Tavoitteet	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Peruskoulutus		
Esiopetuksen piiriin pyritään saamaan koko ikäluokka	Esiopetukseen ilmoittautuneiden määrä	100 %
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus opettajista	100 %
9. luokan oppilaat saavat päättö-	Oppivelvollisuuden suorittaminen	100 %

todistuksen Opetusryhmien koko pidetään kohtuullisena perusopetuksessa	h/oppilas (tuntikehys)	1,8
Laadukas opetus perusopetuksessa	Valtakunnallisissa kokeissa arvosanojen keskiarvo	Vähintään keskitasoa
Hyvä opinto-ohjaus	Peruskoulun jälkeisen opiskelu- paikan löytyminen	100 %
Lukiokoulutus Korkealaatuinen opetus	yo-kirjoitusten valtakunnallinen vertailu	väh.valtakun- nallinen ka
	mahdollisuus lukiodiplomien suorittamiseen	useissa oppi- aineissa
Tehokas opiskelijahuolto	Keskeyttäneiden määrä	mahd. vähäinen

#### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
255	174.000	Toimintatuotot	326.200	326	326	326
-5.593	-5.630.100	Toimintakulut	-6.040.000	-6.040	-6.040	-6.040
-5.338	-5.456.100	Toimintakate	-5.713.800	-5.714	-5.714	-5.714

### **MUUT OPPILAITOKSET / LAKEUDENPORTIN KANSALAI SOPISTO, MERIKANTO- OPISTO, TAITEEN PERUSOPETUS**

**Lakeudenportin kansalaisopiston** ylläpitäjä on Alavuden kaupunki. Muut opiston toimialueen kunnat ovat Ähtäri ja Alavus ja Kuortane. Opiston tehtävänä on vastata toimialueensa vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen järjestämisestä.

#### Painopistealueita:

1. Aikuisväestölle suunnattua monipuolista opetustarjontaa (kurssit, avoin yliopisto, tilauskoulutus). Eri-ikäisille kuntalaisille tarjotaan mahdollisuutta itsensä kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kansalaisopisto tarjoaa tietoyhteiskunnan perusvalmiuksia parantavaa koulutusta, terveyttä edistävää kurssitoimintaa, kansalaistaitoja kehittävästä opetusta ja laadukasta harrastustoimintaa.
2. Yhteistyötä tehdään maakuntakorkeakoulun ja avoimen yliopiston kanssa.
3. Yhteistyön vahvistaminen yrittäjien kanssa tukemaan alueen vahvoja toimialoja.
4. **Kuvataiteen perusopetus** on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellisesti tasolta toiselle etenevää taidekasvatusta. Opetuksessa noudatetaan Opetushallituksen ohjeisiin perustuvaa yleisen oppimäärän mukaista opetussuunnitelmaa.

**Merikanto-opisto** on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Opetus luo edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja sen myötä musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Oppilas saa riittävät tiedot ja taidot myös musiikin ammatillisiin opintoihin.

Merikanto-opisto tuottaa palvelut suunnitelmakauden aikana Ähtärin, Virtain, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille nykyisellä tuotantotavalla eli kunnallisena toimintana.

## MÄÄRÄRAHAT

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
19	17.300	Toimintatuotot	17.000	17	17	17
-195	-186.200	Toimintakulut	-272.100	-272	-272	-272
-176	-168.900	Toimintakate	-255.100	-255	-255	-255

## KIRJASTO

Maakunnallinen Eepos-kirjastoyhteistyö mahdollistaa asiakkaille kirjastoaineiston saatavuuden myös maakunnan muista kirjastoista helpommin ja edullisemmin. Eepos-kirjastoissa on yhteinen aineistotietokanta ja logistiikka kirjastojen välillä. Kimppaan kuuluu 22 kuntaa kirjastoineen. E-aineistojen yhteishankinta mahdollistaa e-kirjojen lisäksi mm. monipuolisen sähköisen lehtivalikoiman (ePress, eMagz) saatavuuden myös Ähtärin kirjaston asiakkaille täydentämään perinteistä aineistoa.

Aukioloaikojen laajennus omatoimisen kirjastoasioinnin myötä saattaa kirjaston aineiston entistä tehokkaampaan käyttöön. Asiakkaiden opastukseen uuden tekniikan käytössä panostetaan.

Eepos-kirjastojen yhteinen Lukutohtori-hanke tarjoaa Ähtärin koululaisille kirjavinkkauksia ja kirjailijavierailuja. Kirjavinkkauksia, luokkakäyntejä ja aineistopaketteja kouluille järjestetään opettajien toivomusten mukaan. Kirjasto järjestää myös satutuokioita sekä vapaamuotoisia ryhmäkokouksia (mm. mangamiitit) kouluikäisille.

## MÄÄRÄTAVOITTEET

<b>Tavoite</b>	<b>Mittarit</b>	<b>Kriteeri</b>
Ajan tasalla oleva, monipuolinen aineisto	Kirjojen hankinta: kpl/1000 asukasta Muun aineiston hankinta: kpl/1000 asukasta Lainauskierto paikallislainat/kokoelmat yhteensä	400 kpl  45 kpl  1,5
Tavoitettavuus	Käyntejä/aukiolotunti Lainajia % kunnan as.luv.	15 kpl 40 %

Osaava ja riittävä henkilökunta	kirjastoammatillisesti pätevien osuus henkilökunnasta	100 % henkilökunnasta ammattipätev.			
	htv/asukasluku täydennyskoulutus	0,7 htv/1000 as 4 pv/htv			
Tietoliikenneyhteydet	Internet-yhteyksiä asiakkaille	1 työasema / 1600 asukasta			
	2014	2015	2016	2017	2018
Kävijämäärä vuodessa/asukas	10	10		10	10
Lainat vuodessa/asukas	15	15		15	15

### Kirjastoauto

Kirjastoauton toimintaa kehitetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä kulttuuritoimen ja muiden hallintokuntien kanssa. Ähtärin 3. kirjastoauto Santra on hankittu 11/2003.

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
12	6.000	Toimintatuotot	6.000	6	6	6
-305	-309.000	Toimintakulut	-337.900	-338	-338	-338
-293	-303.000	Toimintakate	-331.900	-332	-332	-332

### KULTTUURITOIMI

Kulttuuri on yksi Ähtärin selkeistä vetovoimatekijöistä. Monipuolisella kulttuuritarjonnalla palvellaan kuntalaisia ja tavoitetaan myös matkailijat laajasti.

Ensi vuonna kulttuuripuolella huomioitavaa on:

- Järjestetään vuotuiset juhlat ja merkkipäivät (kansallinen veteraanipäivä, kaatuneiden muistopäivä, itsenäisyyspäivä) yhteistyössä Ähtärin seurakunnan ja muiden veteraani- ja maanpuolustustyöryhmään kuuluvien tahojen kanssa.
- Osallistutaan veteraani- ja maanpuolustustyöryhmän, Ähtärin kulttuuriympäristötyöryhmän ja Etelä-Pohjanmaan liiton järjestämiin maakunnan kuntien kulttuurivastaavien kokouksiin.
- Kulttuuribussikierroksia kylillä jatketaan yhdessä kirjastotoimen ja muiden hallintokuntien kanssa. Lisätään mahdollisesti kulttuuribussipysäkki keskusta-alueelle.
- Tuotetaan yhdessä Lakeudenportin kansalaisopiston ja Ähtäri Zoo Resort Oy:n kanssa lapsiperheille suunnattu Pieni merenneito -tanssisatu, josta on luvassa esitykset helmi-maaliskuun taitteessa Ähtäri-hallissa.
- Pirkanpohjan taidekeskuksessa on esillä Eero Hiironen 80-vuotisjuhlanäyttely, joka järjestetään yhteistyössä Pirkanpohjasäätiön kanssa. Taidekeskus on avoinna kuusi kuukautta.
- Toimitaan Ähtärin keskustaan siirretyn Ylävedet-veistoksen, Ähtärin asutuksen muistomerkin, kummina vuonna 2018 sekä edelleen siitä aina kolmen vuoden välein. Kehitetään veistoksen yhteyteen kulttuurireittiä ja taideteoksen paljastustilaisuutta.
- Kootaan monipuolinen toteuttajajoukko Taiteiden päivän ja yön järjestämiseen Ähtäriin.
- Järjestetään mahdollisuuksien mukaan konsertteja ja muita pienempiä tapahtumia, myös yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa.

- Kehitetään kansainvälistä kulttuurimatkailutuotetta yhdessä muiden toimijoiden kanssa.
- Jatketaan kotiseututyötä yhteistyössä Ähtäri-Seuran kanssa ja osallistutaan kotiseutuarkiston tukemiseen. Suunnitellaan tulevia hankkeita.
- Annetaan eri toimijoille mahdollisuuksien mukaan asiantuntija-apua tapahtumien järjestämisessä ja erilaisten rahoituskanavien etsinnässä.

#### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
55	94.000	Toimintatuotot	34.000	34	34	34
-220	-225.900	Toimintakulut	-162.000	-162	-162	-162
-165	-131.900	Toimintakate	-128.000	-128	-128	-128

## NUORISOTOIMI

Nuorisotyön tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisolain mukaan nuorisotyö ja nuorisopolitiikka kuuluvat kunnan tehtäviin.

**Perusnuorisotyö** koostuu Ähtärissä monipuolisesta harrastus- ja leiritoinnasta, tapahtumista ja kulttuurisesta nuorisotyöstä.

**Verkkonuorisotyö** tehdään nuorisotiedotuksen kautta. Nuorisotiedotuksen sisältöjä kehitetään.

Nuorisotoimen toimintaa ensi vuonna ovat:

- Valmiudet työelämään -koulutusjakso järjestetään nuorille.
- Lasten kesäleirejä järjestetään 2-4 kpl yhteistyössä Ähtäri seurakunnan kanssa.
- Kehitetään omaa nuorten vaikuttamiskanavaa.
- Ollaan mukana valtakunnallisessa nuorisovaltuustojen kehittämissuunnitelmassa, johon on valittu kolme kuntaa Suomesta.
- Järjestetään nuorille matkoja maakunnallisiin, alueellisiin ja/ tai valtakunnallisiin tapahtumiin (kuten konsertteihin, peleihin, nuorten taidetapahtumiin jne.)
- Pidetään nuorisotiloja avoinna ja järjestetään niihin toiminta.
- Järjestetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia tapahtumia, myös yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.
- Ollaan mukana kehittämässä nuorten työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä Ähtärissä.
- Ollaan mukana moniammatillisessa verkostoyhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Jaetaan vuotuista avustusrahaa nuorisoalan toimijoille hakemusten perusteella. Päätökset avustuksista tekee sivistys- ja hyvinvointilautakunta.

#### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
5	9.500	Toimintatuotot	3.500	4	4	4
-91	-93.000	Toimintakulut	-106.900	-107	-107	-107
-86	-83.500	Toimintakate	-103.400	-103	-103	-103

## LIIKUNTATOIMI

1.1.2015 voimaan tullessa liikuntalaissa säädetään liikunnan ja huippu-urheilun edistämisestä sekä valtionhallinnon ja kunnan vastuusta ja yhteistyöstä, valtion hallintoelimistä ja valtionrahoituksesta liikunnan toimialalla.

Lain tavoitteen mukaan Ähtärin kaupungin tulee edistää:

- 1) eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa;
- 2) väestön hyvinvointia ja terveyttä;
- 3) fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista;
- 4) lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä;
- 5) liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta;
- 6) huippu-urheilua;
- 7) liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisiä periaatteita; sekä
- 8) eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

Vuoden 2018 aikana valmistuvan liikuntahallin toiminta ja talous tulee suunnitella niin, että se lisää kaikenikäisten ähtäriläisten mahdollisuuksia arkiliikuntaan.

### Määrätavoitteet

Mesikämmen kylpylä	2014	2015	2016	2017	2018
- kävijämäärät	33.772	36.348	35.375	37.000	38.500

### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
114	116.000	Toimintatuotot	118.000	118	118	118
-211	-209.100	Toimintakulut	-328.600	-329	-329	-329
-97	-93.100	Toimintakate	-210.600	-211	-211	-211

## AAMUPÄIVÄ- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään Otsonkoulun yhteydessä olevan Olinkulman päiväkodin uusituissa tiloissa eli Reppulassa ja tarvittaessa Myllymäen koulun yhteydessä opetushallituksen suositusten mukaisesti osana kaupungin sivistys-palveluja. Näin voidaan tiloja, henkilöstöä (mm. koulunkäynninohjaajat, päivähoiton työntekijät) ja oheispalveluja (välipalat, materiaalihankinnat) sovittaa joustavasti yhteen muiden opetustoimen palvelujen kanssa. Toimintaan saadaan valtionosuutta toteutuneiden laskennallisten ohjaustuntimäärien mukaan.

Yhteensä n. 40 paikkaa, johon kuuluvat 1.-2. vuosiluokkien oppilaat sekä kaikkien vuosiluokkien erityistä tukea tarvitsevat oppilaat.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle. Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- Lapsen vapaa-ajantoiminnan ohjaaminen
- Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- Lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- Varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

#### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
36	25.000	Toimintatuotot	35.100	35	35	35
-73	-77.600	Toimintakulut	-111.500	-111	-111	-111
-37	-52.600	Toimintakate	-76.400	-76	-76	-76

### VARHAISKASVATUS

Tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt:

1. Päiväkodit
2. Perhepäivähoito
3. Ryhmäperhepäivähoito
4. Lasten kotihoidon tuki
5. Esiopetus

#### Toiminnan yleiskuvaus

Varhaiskasvatuksen palveluina tarjotaan kaikille päivähoitotiössä oleville lapsille hoitopaikka joko perhepäivähoidosta tai päiväkodista. Perhepäivähoito tapahtuu joko hoitajan kotona tai ryhmäperhepäiväkodissa. Päiväkodissa järjestetään sekä päivähoitoa että esiopetusta. Lasten kotihoidon tuki on vaihtoehto kunnalliselle päivähoidolle. Kotihoidon tuen tarkoituksena on antaa alle 3-vuotiden lasten vanhemmille mahdollisuuden taloudellisen tuen turvin hoitaa lasta kotona tai yksityisessä päivähoidossa.

1.8.2017 hyväksyttiin Ähtärin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma, joka on tehty valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Sähköinen asiointipalvelu on otettu käyttöön v 2017 aikana.

Päiväkotien esiopetuksesta vastaa Ollinkulman päiväkotit. Ollinkulma toimii yhteisissä tiloissa Reppulan kanssa. Sinikello toimii Ollinkulman alaisuudessa erillisenä päiväkotiryhmänä. Vilikkilän päiväkotit vastaa vuoropäivähoidosta. Ryhmäperhepäiväkoteja on toimintavuonna 2017-2018 kaksi: Rentukka ja Punatähkä. Päivähoitotarpeen kysynnästä johtuen kolmas ryhmäperhepäiväkotit avattiin loppuvuodesta 2017. Kaikki ryhmäperhepäiväkodit toimivat vuokratiloissa. Perhepäiväkoteja (kotona tapahtuva päivähoito) on 14 (10/2017). Perhepäivähoidon varahoitoa varten toimii Vilikkilän päiväkotit. Tilapäistä päivähoitoa järjestetään perhepäivähoitona. Syksyllä 2017 oli uuden päiväkodin kilpailutus.

#### Tavoitteet



Hoitopaikka järjestetään oikein kohdennettuna kysynnän ja tarpeen mukaan. Varhaiskasvatustilain voimaan tulleet ja kotihoidon tuen (myöntämisen perusteita) muutoksista johtuvat rakenteelliset vaikutukset otetaan huomioon.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat laadukasta esiopetusta ja päivähoitoa. Ähtärin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaa (VaSu) arvioidaan ja tarvittaessa päivitetään lasten, työntekijöiden, vanhempien ja päättäjien kannanottojen sekä valtakunnallisen ohjeistuksen perusteella.

Uuden päiväkodin rakentaminen toteutetaan v 2018 aikana.

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
238	253.000	Toimintatuotot	234.000	234	234	234
-2.038	-2.177.700	Toimintakulut	-2.014.100	-2.014	-2.014	-2.014
-1.800	-1.924.700	Toimintakate	-1.780.100	-1.780	-1.780	-1.780

## JOUKKOLIIKENNE

Avoin joukkoliikenne kilpailutettiin keväällä 2017. Kilpailutus koski lukuvuosia 2017-2018 ja 2018-2019, optio mahdollisuus 1+1+1 vuotta.

Reitit ovat:

Lehtimäki-Ähtärinranta-Ähtäri klo 07:10-07:50, reitti Ähtäri-Lehtimäki klo 16:00-16:40, reitti Keskikylä-Ähtäri klo 15:05-15:55, reitti Ähtäri-Keskikylä klo 07:55-08:55.

Keskikylä-Itä-Ähtäri-Ähtäri klo 06:55-07:45, Vehu-Ähtäri klo 07:45-08:45, Ähtäri-Ähtärinranta-Keskikylä klo 15:00-15:40, Ähtäri-Räntilänkylän th klo 13:00-13:30.

Myllymäki-Ähtäri klo 07:15-07:40, Ähtäri-Killinkoski klo 13:00-13:40, klo Ähtäri-Inhan Tehtaat-Myllymäki klo 15:00-16:00, Ähtäri-Sirkusaho-Ähtäri klo 07:45-08:50.

Killinkoski-Ähtäri klo 08:00-08:40, Ähtäri-Killinkoski klo 15:00-15:40.

Ähtäri-Myllymäki-Rämälä klo 16:10-16:45, Ähtäri-Peränne-Ähtäri klo 07:45-08:30, Ähtäri-Peränne-Ähtäri klo 13:00-13:45 ja klo 15:00-15:45.

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot				
-175	-192.500	Toimintakulut	-224.800	-225	-225	-225
-175	-192.500	Toimintakate	-224.800	-225	-225	-225

## 6.8 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Kaupunkistrategia huomioidaan teknisen lautakunnan eri tulosalueilla

- teknisen hallinto
- rakentamis- ja tekniset palvelut
- maankäyttöpalvelut
- tilapalvelu
- ympäristöpalvelut
- palo- ja pelastustoimi
- ruokapalvelut

seuraavien taulukoiden mukaisesti:

### TALOUS

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Hyvä kunta- ja konsernitalous

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Talouden hallinta, tehokas omistajapolitiikka ja konserniohjaus.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Kuntatalous <ul style="list-style-type: none"> <li>● Kaupunki ja tytäryhtiöt</li> </ul> Omistajaohjauksen tuloksellisuus	Uuden kuntalain tunnusluvut ja rajat, § 118 <ul style="list-style-type: none"> <li>● Kumulatiivinen alijäämä 1000 €/asukas</li> <li>● Vuosikate/as.</li> <li>● Tulovero %</li> <li>● Lainat €/as.</li> <li>● Suhteellinen velkaantuneisuus</li> <li>● Omavaraisuusaste</li> <li>● Omat valtuuston päättämät tunnusluvut</li> </ul> Tarkka tervehdyttämisohjelma numero-osa tekstiosa Osavuositarkastukset Takauksien riittävät vakuudet	Kuntalain mukaisten tunnuslukumittareiden arvot paranevat.  Vuosikate kattaa poistot.  Paremmat kuin kunnilla keskimäärin. Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet.  Pitkäjänteinen suunnittelu. Alijäämät katetaan suunnittelukauden aikana. Riskitaso mahdollisimman matala.
Kaupungin antamat takaukset		
Toimialat	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Toimintatuottojen osuus käyttömenoista</li> <li>● Palkkakulujen suhteellinen muutos</li> <li>● Toimintakate</li> <li>● Kustannusten vertailu seutukuntien kuntiin</li> <li>● Talouden tervehdyttämisohjelman tavoitteet eri organisaatiotasoihin</li> <li>● Sitoutuminen tehtyihin päätöksiin</li> <li>● Osavuositarkastukset</li> </ul>	Talous- ja ice-taitojen päivittäminen ja ylläpitäminen.  Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan kehittäminen.

Talousosaaminen	Omistajapoliittisten linjausten tekeminen, seuraaminen ja raportointi vuosittain.  Osavuositarkastukset Konserniohjausprosessi toteutuu ohjeiden mukaisesti.	Taloudellisen ajattelun kehittäminen ja talouden ennustettavuus viety koko kaupunkikonsernin eri organisaatiotasoihin. Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet.
Kiinteistöt	Kehitetään käyttö- % seurantajärjestelmää koko konsernissa.	Korkea kiinteistöjen käyttöaste.
Imago	Hyvät talouden tunnusluvut	Hyvän imagon säilyttäminen ja kehittäminen.

## HENKILÖSTÖ

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Hyvä työnantaja

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö, ammattimainen ja innostava esimiestyö, positiivinen työilmapiiri

<b>Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, TOIMIALAJOHTAJAT, LÄHIESIMIEHET, HENKILÖSTÖ</b>		
<b>Asia</b>	<b>Toimenpiteet ja mittarit</b>	<b>Tavoitetaso</b>
Rekrytointi	Rekrytointiprosessin onnistuminen. Toiminnalle tärkeän tiedon siirtäminen eläköitymistilanteessa.	Osaava ja soveltuva henkilöstö. Tiedon siirtäminen.
Osaaminen	Henkilöstökysely joka neljäs vuosi, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma henkilöstön ja työyhteisön kehittämiseksi. Koulutukset ja tietojen päivittäminen. Henkilöstösuunnitelma  Esimies- ja työyhteisötaidot	Henkilöstön osaamistason paraneminen ja paremmat mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön ja kehittymiseen. Kyselyn tulokset osoittavat myönteistä kehitystä. Osaava, tavoitteet saavuttava henkilöstö. Henkilöstösuunnitelma on pohjana hallintokuntien toiminnan suunnittelussa suunnittelukaudella. Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö.
Työilmapiiri	Yhteisöllisyyden lisääminen	Henkilöstö kokee olevansa osa Ähtärin kaupungin konserniorganisaatiota. Oman työn arvostus nousee.
Sairauspoissaolot	Varhainen puuttuminen Työn organisointi	Sairauspoissaolosten määrän väheneminen.
Keskeiset johtamisen välineet	Kehityskeskustelut Tiedonkulku Esimiestyö/-valmennus	Kehityskeskustelut toteutetaan vuosittain yksiköissä. Esimiestyön arviointi toteutetaan kehityskeskustelujen yhteydessä.

	Henkilöstön huomioiminen Ikäjohtaminen	Esimiesvalmennusta järjestetään lähiesimiehille. Henkilöstön huomioiminen huomioimissäännön tai erillisten päätösten pohjalta tavoitteiden saavuttamisesta. Mahdollistetaan työuran jatkuminen.
Henkilöstörakenne	Tiimit Työnkierto Rekrytointi ja perehdyttäminen Ikäjohtaminen Eläköityminen	Toimintojen turvaaminen.
Tyhy-toiminta	Henkilöstökysely Kulttuuri- ja liikuntasetelit Työyhteisöjen järjestämät tapahtumat	Henkilöstökyselyn työhyvinvointia koskevat tulokset osoittavat myönteistä kehitystä.
Työsuojelu	Riskien arviointi-kyselyt Työsuojeluongelmien tunnistaminen ja raportointi	Turvallinen työympäristö ja työyhteisö.
Imago	Työnhakijoiden määrä Henkilöstökysely	Vetovoimainen ja hyvä työnantaja.

## PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA TUOTANTOTAVAT

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Asiakaslähtöiset ja kustannustehokkaat peruspalvelut  
**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Innovatiivinen palvelujen järjestäminen, tuottavuuden parantaminen, hallintokuntien välinen yhteistyö, tehostettu vuoropuhelu ja vuotuinen muuttovoitto.

<b>Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY</b>		
<b>Asia</b>	<b>Toimenpiteet ja mittarit</b>	<b>Tavoitetaso</b>
Peruspalvelut	Peruspalvelut järjestetään ja tuotetaan kaiken ikäisille kuntalaisille <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ähtärin kaupunki</li> <li>• Seudullinen</li> <li>• Maakunnallinen</li> <li>• Yksityinen</li> </ul>	Laadukas ja kustannustehokas palvelujen järjestäminen <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ähtärin kaupunki</li> <li>• Seudullinen</li> <li>• Maakunnallinen</li> <li>• Yksityinen</li> </ul>
Prosessit	Prosessien kuvaaminen ja kehittäminen Tarkastellaan olemassa olevaa palvelurakennetta kuntaorganisaatiossa/ konserniorganisaatiossa.	Hallintokuntien välisen yhteistyön lisääminen. Kustannustehokkaammat ja laadukkaammat palvelut.
Tiedottaminen	Aktiivinen tiedottaminen, hyödyntäen sosiaalista mediaa Tiedotteiden ja tiedotustilaisuuksien lukumäärä	Tiedonkulun parantaminen. Tehostettu vuoropuhelu.
Sähköiset järjestelmät	Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen Vuoden aikana käyttöönotetut uudet sähköiset järjestelmät	Sähköisten järjestelmien ja palveluiden tehokas hyödyntäminen.

Asiakaspalautteet	Asiakaspalautteiden tekeminen eri toimialoilla Tehdyt asiakaskyselyt vuositasolla	Asiakaspalautteiden tulokset osoittavat myönteistä kehitystä.
Eri ikäluokkien yhteisöllinen kaupunki	Palvelutuotannon tarkastelu ja kehittäminen eri ikäluokkien näkökulmasta	Eri-ikäisten tarpeiden huomioiminen palvelutuotannossa ja viihtyvyydessä.
Imago	Koulutuspaikat (2. aste) Opiskelijoiden lukumäärä Palvelutaso Harrastusmahdollisuudet Harrastuspaikat Asukasluku vuoden lopussa	Hyvän imagon säilyttäminen. Ähtärin houkuttelevuus. Asukasmäärän kasvu. Työpaikkojen hakijamäärien lisääntyminen.

### ASUKKAIDEN HYVINVOINTI JA OSALLISUUS

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Tyytyväinen asukas, hyvinvoiva kuntalainen ja yhteisö.

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Käyttäjälähtöiset, laadukkaat palvelut, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen ja kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen.

<b>Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, HENKILÖSTÖ</b>		
<b>Asia</b>	<b>Toimenpiteet ja mittarit</b>	<b>Tavoitetaso</b>
Asukkaiden osallisuus	Järjestetyt osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä foorumit. Asiakas- ja asukastyytyväisyysmittaukset  Sähköisten palvelujen laajentaminen ja niiden käyttökelpoisuus. Palveluista ja tapahtumista tiedottaminen tulosalueittain myös sosiaalisessa mediassa.	Määrällinen tavoite asetetaan talousarviossa. Asiakas- ja asukastyytyväisyysmittausten pääsuunta kehittyy myönteiseen suuntaan.  Positiivisuuden lisääntyminen asioista tiedottamisen myötä. Sähköiset palvelukonseptit lisääntyvät ja käyttäjystävällisyys parantuu.
Kulttuuri ja liikunta	Kulttuurin ja liikunnan määrän arviointi	Liikunnan ja kulttuurin tarjonta lisääntyy. Järjestötoiminta jatkuu vilkkaana. Harrastajien määrä kasvaa. Asukkaiden hyvinvointi lisääntyy.
Sosiaali- ja terveystalvet	Sosiaali- ja terveystalvetuiden vaikutusten arviointi palveluja järjestävän tahon kanssa (Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvetyhtymä) Palvelutarjonnan seuranta	Riittävät monipuoliset ja laadukkaat palvelut.  Tyytyväisyys palveluihin
Koulutus ja opiskelijoiden määrä	Panostetaan lasten ja nuorten koulunkäyntiin.	Oppilaiden ja opiskelijoiden määrän lisääntyminen.

	Oppilastilastot. Panostetaan koulujen jälkeiseen kerhotoimintaan. Huolehditaan, että koulutilat ovat terveelliset ja toimivat jatkossakin. Terveystuon jörjestämät kyselyt. Koulujen toiminnasta ja tuloksista tiedottaminen.	Koulujen profiloituminen vahvasti itsenäisinä yksikköinä. Aamu- ja iltpäivätoiminnan rinnalle vahva kerhotoiminta koulujen jälkeen.
Varhainen tuki	Varhaisen tuen määrän jatkuva arviointi.  Moniammatillisen työn määrän arviointi. Toimintaa kuvaavat tilastot.	Osa erikois- ja erityispuveluiden tarpeesta vähenee varhaisen puuttumisen myötä.  Hallintokuntien välinen yhteistyö lisääntyy.
Imago	Kaupungin imago vetovoimaisena ja positiivisena asuinpaikkana. Asukaskyselyt. Imagokyselyt.	Asukasmäärä kasvaa. Positiivisen ilmapiirin laajentuminen.

## YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Kestävä kehitys

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Ekologinen ja elävä kaupunki aidosti luonnon rauhassa.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY, VIRKAMIEHET		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Vesistöt	Vesistöjen hyödyntäminen Yhteistyö osakaskuntien, erilaisten yhdistysten ja osuuskuntien kanssa Veden laadun mittarit	Ympäristön ja vesistön kestävä virkistyskäyttö. Vesistöjen puhtauden turvaaminen. Vesistöjä kuormittavien toimintojen vaikutusten vähentäminen.
Asukkaat, vapaa-ajan asukkaat ja matkailijat	Kaupunkiorganisaation, kolmannen sektorin ja asukkaiden motivointi ympäristön hyvinvoinnista huolehtimiseen.	Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden viihtyvyyden parantuminen. Asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden määrän kasvaminen.
Keskusta-alue	Keskustan kehittämishankkeen toteuttaminen.	Keskusta-alueen elävöittäminen.
Infra, rakennettu ympäristö	Ähtärin kaupungin infran kehittäminen. ● Kiinteistöt ● Kunnallistekniikka	Infran paraneminen
Jätehuolto	Tiedottaminen	Jätteen määrän vähentäminen

Imago	Pidetään huolta ympäristön siisteydestä ja puhtaudesta. Ympäristönsuojelulliset toimenpiteet.	Puhdas luonto Puhtaat vedet Raikas ilma Kestävä kehitys
-------	---	--

## YRITYSTEN JA YHTEISÖJEN HYVINVOINTI JA KILPAILUKYKY

**STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ:** Elinvoimainen kaupunki toimia

**KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:** Hyvä maine, elinkeinoelämän vahvistuminen ja monipuolistuminen ja kansainvälistyminen.

Vastuutahot: KV, KH, LTK, JORY		
Asia	Toimenpiteet ja mittarit	Tavoitetaso
Vetovoimainen ja elävä Ähtäri	<p>Huolehditaan tärkeiden liikenneyhteysien kuten valtatie 18:n sekä eteläsuuntaan rakentamisesta niin matkailun kuin teollisuuden tarpeet huomioon ottaen. Varmistetaan teiden laatu ja junaliikenteen säilyminen.</p> <p>Ylläpidetään Ähtäriin vetovoimaisuutta rakentamalla Ähtäri- brändiä tukeva viestintäohjelma</p> <p>Yrittäjyysmyönteinen asenne ohjaa päätöksentekoa, työtä ja asennetta kaikilla kaupungin organisaatiotasolla. Konserniyhtiöt ottavat ympäristön yhteisöt huomioon ja tulevaisuutta rakennetaan yhdessä kaikkien toimijoiden kanssa.</p>	<p>Toimivat liikennejärjestelyt</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Teiden kunto</li> <li>• Riittävä julkinen liikenne</li> </ul> <p>Huolehditaan, että Ähtäriin pääsee eri ilmansuunnista helposti ja edistetään junaliikenteen säilymistä ja lisäämistä.</p> <p>Matkailijoiden määrä ja viipymä kasvaa.</p> <p>Aktiivinen ja molemminpuolinen vuorovaikutus yrittäjien, yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välille</p> <p>Ähtäriin syntyy uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Ähtärissä on kiva olla yrittäjänä.</p>
Matkailu	<p>Ylläpidetään Eläinpuiston vetovoimaisuus toteuttamalla sen kehittämisohjelmaa.</p> <p>Kehitetään matkailualueita korostamalla Ähtäriin ainutlaatuisia ominaisuuksia ja tehdään se yhdessä kaikkien lähiympäristön yhteisöjen kanssa.</p> <p>Kehitetään matkailua tasapuolisesti sekä matkailualueella ja sen ulkopuolella. Mallinnetaan kokonaisvaltainen</p>	<p>Ähtäriin asema paranee valtakunnallisissa tutkimuksissa</p> <p>Uusia investointeja vuosittain.</p> <p>Ohjelmajärjestelmien tarjonta kasvaa.</p> <p>Matkailupalvelukonseptissa on määritelty tavoitellut asiakkaat ja niille tarjottavat palvelut. Palvelut toteutetaan yhteistyössä ja toimintaa ohjaa yrittäjyysmyönteinen ajatus.</p>

	<p>matkailukonsepti, josta hyötyvät sekä kaupunki että alueen muut toimijat.</p> <p>Ohjelmapalvelutarjonnan kehittäminen ja tuotteistaminen helposti saatavaksi kaikille.</p> <p>Kansainvälisten matkailijoiden palvelutarpeiden selvittäminen ja tuotteistaminen.</p>	<p>Ohjelmapalveluiden saatavuus ja tietoisuus on hyvä, Ähtäri-app on toiminnassa ja palvelut löytyvät.</p> <p>Ulkomaalaisten kävijöiden määrä on kasvanut.</p>
Muiden toimialojen kehittäminen	<p>Kaupunki on aktiivisesti mukana teollisuuden markkinoiden ja alihankintaketjujen kehittämisessä ja laajentamisessa.</p> <p>Maa- ja metsätalouden aktiivinen kehittäminen ja tukeminen.</p> <p>Aloittavien ja muutosten edessä olevien yrittäjien tukeminen tarjoamalla neuvontaa ja tiedottamalla käytettävissä olevista tiloista ja tonteista.</p>	<p>Ähtäriin siirtyy yrityksiä, perustetaan uusia yrityksiä, ja olemassa olevat kasvavat, työpaikkoja ja palveluketjuja syntyy.</p> <p>Kylät pysyvät asuttuina ja raaka-aineiden jalostusaste on nouseva.</p> <p>Uudet yrittäjät ovat saaneet toimintansa hyvin käyntiin ja yritysten laajentumis- ja muut muutostilanteet ovat onnistuneet.</p> <p>Tonttitarjonta on riittävä ja siitä huolehditaan kaavoituksella. Rekisterit ovat ajantasaiset ja tyhjiä tiloja on saatu käyttöön.</p>
Koulutus	<p>Koulutetun työvoiman saatavuuden varmistaminen.</p> <p>Kiinteä vuorovaikutus koulutusta järjestävien tahojen ja yritysten välillä.</p>	<p>Ammatillinen koulutus palvelee yritystoimintaa, uudet osaajat työllistyvät.</p> <p>Yläkoulun oppilaat ja opettajat tuntevat ähtäriläiset yritykset ja niiden toimintaa. Ähtäriläisissä yrityksissä olevat työpaikat ovat kiinnostavia.</p>
Ostolantien ja keskusta-alueen elävöittäminen	<p>Keskusta-alueen palveluiden näkyvyyden mahdollistaminen matkailualueella vieraileville.</p> <p>Liikennejärjestelyiden ja yleisilmeen kehittäminen.</p>	<p>Uusia toimijoita ja lisää asiakasvirtaa Ostolantien yrittäjille.</p> <p>Liikenne sujuu ja tukee Ostolantien palvelutuottajia.</p>
Imago	Imago syntyy tekemällä kaikki tämän sarakkeen toimenpiteet	Kaikki tässä sarakkeessa edellä mainitut



## TEKNINEN HALLINTO

### Toiminnan yleiskuvaus

Teknisen hallinnon vastuualue käsittää luottamushenkilöhallinnon (tekninen lautakunta) ja toimistopalvelut. Tehtävinä on huolehtia teknisessä lautakunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta, päätösten täytäntöön panosta sekä tiedottamisesta. Tehtäviin kuuluu myös teknisen toimen arkistotoimen hoito ja kirjaaminen, postitus yms. toimistotyöt.

Teknisen hallinnon vastuualueeseen kuulunut asuntotoimi on siirretty tilapalvelun tulosityksiköksi.

Metsä-, maa- ja vesialueet käsittävät kaupungin omistamien metsien hoidon ja metsän myyntitulot sekä maa- ja vesialueiden vuokrauksen.

### Laatutavoitteet

Lautakuntakäsittelyä edellyttävät asiat saatetaan käsittelyyn kuuden viikon kuluessa ja viranhaltijapäätöstä edellyttävät asiat kahden viikon kuluessa niiden vireille tulosta.

### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
414	458.500	Toimintatuotot	492.500	493	493	493
-416	-230.000	Toimintakulut	-224.000	-224	-224	-224
-2	228.500	Toimintakate	268.500	269	269	269

## RAKENTAMIS- JA TEKNISET PALVELUT

### Toiminnan yleiskuvaus

Rakentamis- ja teknisten palvelujen vastuualue käsittää kaavateiden ylläpidon, varikkotoiminnan, puistojen, uimarantojen sekä muiden yleisten alueiden hoidon. Varikon toimialaa ovat kaupungin eri sektoreita koskevat huolto- ja korjaustoimet, erilaiset metallityöt sekä varastotoimintojen hoito. Kaavateiden talvi- ja kesäkunnossapito on ulkoistettu.

### Laatutavoitteet

Jalkakäytävien ja kevyenliikenteen väylien sekä suojateiden talvikunnossapito hoidetaan niin, että liikkuminen niillä on turvallista. Puistojen, uimarantojen venesatamien sekä muiden yleisten alueiden hoito ja ylläpito siten, että ne tarjoavat viihtyisät ja virikkeitä tarjoavat puitteet asumiseen ja vapaa-aikaan.

## Määrätavoitteet

	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
Rakennuskaavateitä yht.	55808	55800	57908	57908	57908	57908
Päällysteaste 60,2 %	66,29 %	66,29 %	63,89	63,89	63,89	63,89
Kev.liikenteen väylät	16310	16300	16670	16670	16670	16670
Päällysteaste 74 %	77 %	77 %	75,22	75,22	75,22	75,22
Puistoja:						
-hoitoluokka AI	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha	0 ha
-hoitoluokka AII	18 ha	18 ha	18 ha	18 ha	18 ha	18 ha
-hoitoluokka AIII	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha	6,2 ha
Leikkipaikkoja	10 kpl	10 kpl	10 kpl	10 kpl	10 kpl	10 kpl
Kaavat ja kevyenl. väylät hoitokust. €/m	2,44	2,29	2,89	2,89	2,89	2,89
Puistojen hoitokust. €/m <sup>2</sup>	0,11	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10

## Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
184	210.600	Toimintatuotot	228.000	228	228	228
-845	-863.900	Toimintakulut	-918.800	-919	-919	-919
-661	-653.300	Toimintakate	-690.800	-691	-691	-691

## YKSITYISTIET

### Toiminnan yleiskuvaus

Kaupungin kunnossapitoavustuksia myönnetään 84 eri tielle, joiden kokonaispituus on yhteensä 330,81 km. Avustettavan tien pituus on yhteensä 282,78 km. Kunnossapitoluokitus otettiin käyttöön vuonna 1999. Perusparannushankkeiden avustummäärärahat ovat sidoksissa valtion hyväksymiin avustummäärärahoihin. Kaupungille osoitetut perusparannusavustushakemukset käsitellään erikseen anomalla kaupunginhallitukselta/-valtuustosta ylitysoikeutta.

Yksityisteiden hoito ja hallinnointi on teknisen lautakunnan alaisuudessa. Kunnossapitoavustukseen myönnetty määräraha on 100.000 euroa.

### Laatutavoitteet

Yksityisteiden kohtuullinen kunnossapito. Tavoitteena mahdollisimman hyvät kulkuyhteydet haja-asutusalueille, mikä omalta osaltaan pyrkii säilyttämään maaseudun asuttuna.

## Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot				
-103	-105.000	Toimintakulut	-105.000	-105	-105	-105
-103	-105.000	Toimintakate	-105.000	-105	-105	-105

Yksityisteiden talousarvioluvut sisältyvät Rakentamis- ja Tekniset palvelut –määrärahoihin.

## TILAPALVELU

Toiminnan yleiskuvaus

Tilapalvelu luo edellytykset muille toiminnoille ylläpitämällä ja kehittämällä toimitiloja ja asuinkiinteistöjä sekä hoitamalla kiinteää omaisuutta siten, että kiinteistöjen arvo säilyy.

Laatutavoitteet

Tilapalvelun ammattitaitoisen henkilöstön tavoitteena on hoitaa kiinteistöjä niin, että ne ovat henkilöstölle / asiakkaille terveellisiä ja turvallisia käyttää ja että asiakastyytyväisyys näiltä osin täyttyisi.

Määrätavoitteet

	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
Asuinrakennukset						
määrä kpl	18	18	15	15	15	15
tilavuus	22963	22963	19787	19787	19787	19787
Hoitoalan rakennukset						
määrä kpl	14	14	14	14	14	14
tilavuus	9376	9376	9376	9376	9376	9376
Toimisto- ja hallintorakennukset						
määrä kpl	1	1	1	1	1	1
tilavuus	8991	8991	8991	8991	8991	8991
Kokoontumisrakennukset						
määrä kpl	10	10	11	11	11	11
tilavuus	29798	29798	68498	68498	68498	68498
Opetusrakennukset						
määrä kpl	7	7	7	7	7	7
tilavuus	57123	57123	57123	57123	57123	57123
Teollisuusrakennukset						
määrä kpl	5	5	5	5	5	5
tilavuus	16208	16208	16208	16208	16208	16208
Varastorakennukset						
määrä kpl	0	0	0	0	0	0
tilavuus	0	0	0	0	0	0
Muut rakennukset						
määrä kpl	19	19	19	19	19	19
tilavuus	24119	24119	24119	24119	24119	24119
<b>Yhteensä</b>	<b>168578</b>	<b>168578</b>	<b>204102</b>	<b>204102</b>	<b>204102</b>	<b>204102</b>

## Taloudellisuustavoitteet

	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
Rakennusten kunnossa pitomenot €/m <sup>3</sup>	14,80	14,84	16,87	16,87	16,87	16,87

### Kiinteistökaupat ja muutokset

Okt Kievarintie ja Okt Lehtimäentie on myyty.

Myynnissä on edelleen Inhankosken koulu.

Myyntiin tullaan v. 2018 esittämään ja asettamaan mm. asumiseen liittyviä kiinteistöjä. Asunto-osakkeiden myynnistä päätetään tapauskohtaisesti.

### Kehittäminen

Tilapalvelun kiinteistöautomaatiota on kehitetty peruskorjausten myötä. Isojen kiinteistöjen valvontakamerajärjestelmiä on yhtenäistetty ja yhtenäistetään.

Suunnitelmakauden aikana siirrytään lähes kokonaan kevyen polttoöljyn käytöstä kaukolämmön, kotimaisen kiinteän polttoaineen tai aurinkolämmön (maa-, ilma-, vesilämpö) käyttöön. Öljyllä lämpiäviä kaupungin omistamia kohteita ovat enää Myllymäen koulu/-rivitalo, Myllymäen terveysasema, ja kesäaikana ent. Alastaipaleen koulu (lämmin käyttövesi). Entisessä SRK:n leirikeskuksessa on suorasähkölämmitys, lisänä yksi ilmalämpöpumppu.

### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
2.394	1.371.300	Toimintatuotot	2.889.800	2.890	2.890	2.890
-3.144	-2.612.600	Toimintakulut	-3.444.000	-3.444	-3.444	-3.444
-750	-1.241.300	Toimintakate	-554.200	-554	-554	-554

## YMPÄRISTÖPALVELUT

### Toiminnan yleiskuvaus

Ympäristöpalvelujen vastuualueeseen kuuluvat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Rakennusvalvonta pyrkii toiminnallaan ohjaamaan kunnan rakennustoimintaa niin, että luotaisiin kuntalaisille mahdollisimman viihtyisä, turvallinen, terveellinen ja tarkoituksenmukainen asuinympäristö. Ympäristönsuojelun tehtävänä on edistää kestävästä kehityksestä huomioimista kaikissa toiminnoissa kaupungin alueella, säilyttää ympäristö viihtyisänä, suojella ympäristön ja luonnon arvoja sekä edesauttaa ympäristön kunnostushankkeiden toteutumista.

### Laatutavoitteet

Lautakunnan käsittelyä edellyttävät asiat saatetaan käsittelyyn kuuden viikon kuluessa ja viranhaltijapäätöstä edellyttävät asiat kahden viikon kuluessa niiden vireille tulosta.

## RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

### Määrätavoitteet

	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
Myönnettyt rakennusluvut	80	110	90	90	90	90
Ilmoitus- ja toimenpideluvat	68	80	50	50	50	50
Valmistuneet rakennukset	134	100	80	80	80	80
Katselmukset	397	415	250	250	250	250
Maa-ainesvalvonnat	14	15	15	15	15	15
Ympäristöluvut	0	5	2	2	2	2
-ilmoitusluvut	20		20	20	20	20
Vesitutkimukset	40	40	40	40	40	40
Ympäristötarkastukset	52	100	100	100	100	100
Ympäristölupavalvonta	8	25	25	25	25	25

### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
54	80.200	Toimintatuotot	80.200	80	80	80
-138	-154.200	Toimintakulut	-164.800	-165	-165	-165
-84	-74.000	Toimintakate	-84.600	-85	-85	-85

## PALO- JA PELASTUSTOIMI

### Toiminnan yleiskuvaus

Pelastustoimi on liittynyt 01.10.2004 Etelä- Pohjanmaan pelastuslaitokseen. Pelastustoimen järjestämisestä vastaa Seinäjoen kaupunki.

### Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
		Toimintatuotot				
-514	-532.600	Toimintakulut	-561.900	-562	-562	-562
-514	-532.600	Toimintakate	-561.900	-562	-562	-562

## RUOKAPALVELUT

Tulosalueeseen kuuluvat:

- Aluekeittiö
- Myllymäen koulun keittiö

Toiminnan yleiskuvaus

Vuoden 2000 alusta alkaen on sivistyslautakunnan alaisuuteen tullut Ähtärin sairaalassa toimiva keittiö, jonka toiminta on vakiinnutettu Ähtärin kaupungin toiminnaksi vuoden 2005 alusta lukien.

1.8.2010 lukien siirryttiin yhteen valmistuskeittiöön, Aluekeittiöön. Inhankosken kyläkoulu lakkautettiin 31.7.2016, jolloin Myllymäen kyläkoulun keittiö jatkaa omana tulosyksikkönään. Heinäkuun 2010 loppuun saakka sivistyslautakunta hallinnoi ruokapalveluita ja 1.8.2010 lukien tekninen lautakunta.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri lakkautti oman toimintansa kesällä 2016 Ähtärin sairaalan tiloissa.

Ruokapalvelujen vastuualueeseen kuuluvat 1.1.2018 alkaen Aluekeittiö, Otson koulun pieni ja iso jakelukeittiö, yläaste/lukion jakelukeittiö, 1 kyläkoulun keittiö sekä Vilikkilän päiväkodin jakelukeittiö. Aluekeittiö toimittaa ruokapalveluja päiväkoteihin, kouluihin, Kuusiolinna Terveys Oy:n eri toimipisteisiin sekä henkilöstölle. Aluekeittiö toimii vuoden jokaisena päivänä.

Laatutavoitteet

Ruokapalveluiden tavoitteena on tarjota eri asiakasryhmille ravitsemuksellisesti laadukasta ruokaa taloudellisuusnäkökulmat huomioon ottaen.

Määrätavoitteet/aluekeittiö

Tot.

Suoritteiden määrä 2014	307593
Suoritteiden määrä 2015	338563
Suoritteiden määrä 2016	329276
Suoritteiden määrä 2017	310000
Suoritteiden määrä 2018	310000

Taloudellisuustavoitteet

Ruokapalvelut tarjoavat aterioita kustannustehokkaasti. Elintarvikehankinnoissa käytetään Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoitopiirin elintarvikkeiden hankintarengasta. Muut hankinnat kilpailutetaan. Kaikissa hankinnoissa edellytetään huomioitavaksi hankintalain mahdollistavat laadulliset ja ympäristövaikutuksiin liittyvät kriteerit. Ähtärin kaupunki edellyttää, että hankinnoissa otetaan huomioon myös lähiruoan tarjonta.

Määrärahat

TP 16	TA 17		TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
1.512	1.354.500	Toimintatuotot	1.482.800	1.483	1.483	1.483
-1.315	-1.354.500	Toimintakulut	-1.353.000	-1.353	-1.353	-1.353
197	0	Toimintakate	129.800	130	130	130

## 7 TULOSLASKELMA (1000 €)

### TULOSLASKELMA (1000 €)

<b>TULOSLASKELMA (1000 €)</b>	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
<b>TOIMINTATUOTOT</b>						
Myyntituotot	2.849	2.515	2.743	2.743	2.743	2.743
Maksutuotot	362	449	359	359	359	359
Tuet ja avustukset	332	196	265	265	245	245
Muut toimintatuotot	2.459	1.609	3.206	3.106	3.106	3.106
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>6.002</b>	<b>4.769</b>	<b>6.573</b>	<b>6.473</b>	<b>6.453</b>	<b>6.453</b>
<b>TOIMINTAKULUT</b>						
Henkilöstökulut	-10.150	-10.204	-10.243	-10.243	-10.226	-10.235
Palvelujen ostot	-27.688	-27.961	-28.571	-28.541	-28.538	-28.542
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.838	-1.996	-2.016	-2.016	-2.016	-2.017
Avustukset	-521	-552	-501	-501	-501	-501
Muut toimintakulut	-2.061	-1.439	-2.757	-2.757	-2.757	-2.758
<b>TOIMINTAKULUT</b>	<b>-42.258</b>	<b>-42.152</b>	<b>-44.088</b>	<b>-44.058</b>	<b>-44.038</b>	<b>-44.052</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-36.256</b>	<b>-37.383</b>	<b>-37.515</b>	<b>-37.586</b>	<b>-37.586</b>	<b>-37.600</b>
Verotulot	20.635	20.884	20.853	21.674	21.674	21.674
Valtionosuudet	18.225	18.317	18.335	17.849	17.849	17.849
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>						
Korkotuotot	39	34	34	34	34	34
Muut rahoitustuotot	371	617	527	339	279	303
Korkokulut	1	-15	-50	-20	-20	-20
Muut rahoituskulut	-33					
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>378</b>	<b>636</b>	<b>511</b>	<b>353</b>	<b>293</b>	<b>317</b>
<b>VUOSIKATE</b>	<b>2.982</b>	<b>2.454</b>	<b>2.184</b>	<b>2.290</b>	<b>2.230</b>	<b>2.240</b>
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>						
Suunnitelman mukaiset poistot	-980	-1.324	-1.604	-1.500	-1.480	-1.620
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>	<b>-980</b>	<b>-1.324</b>	<b>-1.604</b>	<b>-1.500</b>	<b>-1.480</b>	<b>-1.620</b>
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>2.002</b>	<b>1.130</b>	<b>580</b>	<b>790</b>	<b>750</b>	<b>620</b>
<b>TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ</b>	<b>2.002</b>	<b>1.130</b>	<b>580</b>	<b>790</b>	<b>750</b>	<b>620</b>

## 8 RAHOITUSLASKELMA

### RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	TP 16	TA 17	TA 18	TS 19	TS 20	TS 21
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2.982	2.454	2.184	2.290	2.230	2.240
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-117	-250	-300	-200	-200	-200
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2.051	-3.556	-4.985	-3.135	-5.330	-1.040
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	380	525	200	600	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	563	270	320	220	220	220
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>1.377</b>	<b>-702</b>	<b>-2.256</b>	<b>-625</b>	<b>-2.480</b>	<b>1.220</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	240	56				
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		646	2.256	625	2.480	
Pitkäaikaisten lainojen vähenn.						-1.220
Lyhytaik.lainojen muutos	900					
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2.513					
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>-1.373</b>	<b>702</b>	<b>2.256</b>	<b>625</b>	<b>2.480</b>	<b>-1.220</b>
Lainakanta 31.12	16,2	16,9	19,1	19,7	22,2	21,0
Investointien tulorahoitus %	145,0	77,3	49,1	78,0	47,1	215,4
Kassavarat 31.12.	321	321	321	321	321	321



## 9. INVESTOINNIT 2018 – 2022

### ÄHTÄRIN KAUPUNKI

<b>INVESTOINTIOHJELMA 2018 - 2022</b>					
	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Kiinteä omaisuus	60 000	30 000	30 000	30 000	30 000
<b>YHTEENSÄ Kiinteä omaisuus</b>	<b>60 000</b>	<b>30 000</b>	<b>30 000</b>	<b>30 000</b>	<b>30 000</b>
<b>Talonrakennus</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Otsonkoulu, leikkialueiden muutostyöt		20 000			
Otsonkoulu, peruskorj. Vaihe 2	100 000	500 000	1 300 000		
Otsonkoulu, peruskorj. Vaihe 3					800 000
Otsonkoulun kenttä			50 000		
Myllymäen koulu				30 000	
Yläaste-lukio perusparannus	10 000	100 000			
Päiväkoti	35 000				
Kaijan rivitalot		15 000			
Paloasema	10 000	10 000			
Myllymäen rivitalo		15 000			
Liikuntahalli	3 300 000				
Uimahalli	150 000	1 000 000	2 900 000		
Mustikkavuoren huoltorakennus		20 000			
Urheilukentän huoltorakennus		10 000	80 000		
Alastaipaleen ent. koulu					
Myllymäen terveystalo		10 000			
Omakotitalo Linnustajantie		35 000			
<b>001 TALONRAK. YHTEENSÄ</b>	<b>3 605 000</b>	<b>1 735 000</b>	<b>4 330 000</b>	<b>30 000</b>	<b>800 000</b>
<b>Kaavateiden rakentaminen/peruskorjaus</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Halkoniemen kaava-alue		230 000	230 000	100 000	
Meijeritie		200 000	200 000	230 000	
Kaavateiden peruskorjaus ja kunnostus	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Linjatien kev.liik. väylä	40 000	0			
Kaavateiden rakentaminen	100 000				
Liikenneympäristö		10 000	10 000	10 000	10 000
Moksun kaavatiet		50 000	50 000		
Moksun P-alueet/kev.liik.väylä	100 000	300 000			
<b>KAAVATEIDEN RAK. YHT.</b>	<b>340 000</b>	<b>890 000</b>	<b>590 000</b>	<b>440 000</b>	<b>110 000</b>
<b>KAAVATEIDEN PÄÄLLYSTÄMINEN</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Rakennettujen katujen pintauksien korj.		15 000	15 000	15 000	15 000
Moksuntie Ab ja P-alueet	300 000				
Halkoniemen tiestö päällystäminen		120 000		150 000	

Meijeritien päällystäminen			80 000	100 000	
Kaavateiden päällystäminen	50 000	100 000	100 000	100 000	100 000
<b>PÄÄLLYSTÄMINEN YHT:</b>	<b>350 000</b>	<b>235 000</b>	<b>195 000</b>	<b>365 000</b>	<b>115 000</b>
<b>Katuvalaistus</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Halkoniemen tiestö	50 000	50 000			
Katuvalaistuksen uusiminen Eu-asetus	50 000	70 000	70 000	70 000	70 000
<b>KATUVALAISTUS YHTEENSÄ</b>	<b>100 000</b>	<b>120 000</b>	<b>70 000</b>	<b>70 000</b>	<b>70 000</b>
<b>Puistot, istutukset, leikkipaikat</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Puistot	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Halkokaaren asuntoalueen leikkipuisto		50 000			
Uimarannat	14 300				
Matopesupaikat	28 700				
Ostolan torialue	46 000		30 000	30 000	
Keskustan puistot	115 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kiinteistöjen tonttialueiden muutostyöt	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kaava-alueiden rantautumisalueet Ostola	43 000	10 000	10 000	10 000	
<b>Puistot, ulkoilu ja virkistysalueet yht.</b>	<b>292 000</b>	<b>125 000</b>	<b>105 000</b>	<b>105 000</b>	<b>65 000</b>
<b>Urheilu alueet</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Pururatojen peruskunnostus			10 000		
Urheilukentän siirtonurmi	30 000				
<b>URHEILUALUEET YHT:</b>	<b>30 000</b>		<b>10 000</b>		
<b>Rakentamis- ja tekniset palvelut</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
Yhteiskoulu-lukio opetusteknologia	30 000				
Otsonkoulu opetusteknologia/kalusto	28 000				
Liikuntahallin kalustaminen	150 000				
<b>009 MUU IRTAIN OMAISUUS</b>	<b>208 000</b>				
	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
<b>INVESTOINNIT YHTEENSÄ</b>	<b>4 985 000</b>	<b>3 135 000</b>	<b>5 330 000</b>	<b>1 040 000</b>	<b>1 190 000</b>

<b>Tulorahoitus investoinneille</b>					
Kiinteän omaisuus (myynti)	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Uimahalli		200 000	600 000		
Liikuntahalli	525 000				
	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>
<b>TULOT YHTEENSÄ</b>	<b>545 000</b>	<b>220 000</b>	<b>620 000</b>	<b>20 000</b>	<b>20 000</b>
<b>YHTEENSÄ NETTO</b>	<b>4 440 000</b>	<b>2 915 000</b>	<b>4 710 000</b>	<b>1 020 000</b>	<b>1 170 000</b>

### III LIITTEET

#### VÄESTÖNJAKAUTUMA IKÄLUOKITTAIN

	31.12.1998 Yht.henk	%	31.12.2016 Yht.henk.	%
0 - 6 vuotiaat	549	7,4	345	5,7
7 - 14	846	11,4	519	8,8
15 - 24	910	12,3	523	8,7
25 - 64	3755	50,8	2829	47,3
65 - 74	733	9,9	965	16,1
75 -	600	8,1	804	13,4
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>7393</b>	<b>100,0</b>	<b>5985</b>	<b>100,0</b>

## HENKILÖSTÖSUUNNITELMA V. 2017– 2022

Virka- ja toiminimike	Lukumäärä		Muutokset				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<b>Kaupunginhallitus</b>							
- kaupunginjohtaja	1	1					
<b>Elinkeinokeskus</b>							
- elinkeinopäällikkö	1	1					
<b>Kaavoitus</b>							
- kaavoituspäällikkö		0,4					
- ruokapalvelu- ja kehittämispäällikkö		0,4					
<b>HALLINTO-OSASTO</b>							
<b>Hallintotoimi</b>							
- hallintojohtaja	1	1					
- hallintosihtööri	1	1					
- toimistosihtööri	2	2,4					
- asianhallintapäällikkö	1	1					
- viestintä- ja toimistosihtööri	1	1					
- palkkasihtööri	2	2					
- työsuojelupäällikkö	0,4	0,2					
<b>Yhteensä</b>	<b>8,4</b>	<b>8,6</b>					
<b>TALOUS- JA RAHOITUS-OSASTO</b>							
<b>Taloustoimi</b>							
- talousjohtaja	1	1					
- pääkirjanpitäjä	0,5	0,5	0,5				
- kirjanpitäjä	1	1	-0,2	1			
- toimistosihtööri	1	1,6			1		
- ATK-päällikkö	1						
- tietohallintopäällikkö		1					
- ympäristönsuojelusihtööri		0,2					
- laskentasihtööri	0,5	0,5					
<b>Yhteensä</b>	<b>15,6</b>	<b>17,2</b>	<b>0,8</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>SIVISTYSTOIMI</b>							
<b>Sivistysosasto</b>							
- sivistystoimenjohtaja	1	1					
- vahtimestari, yhteinen	1	1					
- kuraattori	1	1					
<b>Siv. osasto, hallinto yhteensä</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Koululaitos</b>							
Kaikki muutokset 1.8. alkaen koululaitoksessa							
<b>Perusopetus</b>							
- rehtori	1,6	1,6					
- luokanopettaja	20	19,8					
- erityisopettaja	3	3					
- erityisluokanopettaja	3	3					
- lehtori	16	13					
- opinto-ohjaaja	1	1					
- yht. englannin kielen lehtori	1	1					
- päät. tuntiohjaaja/ya	1	4					

Virka- ja toiminimike	Lukumäärä		Muutokset				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
- päät. tuntiopettaja/aa	1	1					
- koulunuorisotyöntekijä	1	1					
- koulusihteeri	1,3	1,3					
- koulunkäynninohjaaja/kyläkoulut	1,7	1,3					
- koulunkäynninohjaaja/Otsonkoulu	3,7	3,2					
- koulunkäynninohjaaja/yhteiskoulu	2,7	2,4					
<b>Perusopetus yhteensä</b>	<b>58</b>	<b>56,6</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Vammaisopetus</b>							
- erityisluokanopettaja	1	1					
- koulunkäynninohjaaja/eha-lk	4,9	5,3					
<b>Vammaisopetus yhteensä</b>	<b>5,9</b>	<b>6,3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Lukio</b>							
- rehtori	0,4	0,4					
- lehtori	7	6,2					
- koulusihteeri	0,2	0,2					
- tuntiopettaja	1	1					
<b>Lukio yhteensä</b>	<b>8,6</b>	<b>7,8</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Kirjasto</b>							
- kirjastotoimenjohtaja	1	1					
- kirjastos sihteeri	3	2					
- kirjastovirkailija	1	1					
<b>Kirjasto yhteensä</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Vapaa-aikatoimenjohtaja</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>				
<b>Liikuntatoimi</b>							
- liikuntatoimenjohtaja	0,3	0,3	-0,3				
- uimahallin valvoja	2	2					
- vahtimestari			1				
<b>Liikuntatoimi yhteensä</b>	<b>2,3</b>	<b>2,3</b>	<b>0,7</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Kulttuuri- / nuorisotoimi</b>							
- nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja	1	0,5	-0,5				
- nuoriso-ohjaaja	1	1					
- koulunkäynninohjaaja	0	0,4					
<b>Kulttuuri- ja nuorisotoimi yhteensä</b>	<b>2</b>	<b>1,9</b>	<b>-0,5</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Aamu- ja iltapäivätoiminta</b>							
- vastaava ohjaaja	1	1					
- koulukäynninohjaaja	0,7	1,2					
<b>Aamu- ja iltapäivätoiminta yhteensä</b>	<b>1,7</b>	<b>2,2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Lakeudenportin kansalaisopisto</b>							
- osastonjohtaja-toimistos sihteeri	0,5	0,5					
<b>Lakeudenportin kansalaisopisto yhteensä</b>	<b>0,5</b>	<b>0,5</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Kaikki muutokset 1.8. alkaen varhaiskasvatuksessa							
<b>Varhaiskasvatus / hallinto yht.</b>							
- varhaiskasvatuspäällikkö	1	1					
- perhepäivähoidonohjaaja	1	1	-1				
- varhaiskasvatuksen palveluohjaaja			1				
<b>Varhaiskasvatus / hallinto yht.</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Virka- ja toiminimike	Lukumäärä		Muutokset				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<b>Päiväkodit</b>							
- vastaava lastentarhanopettaja	2	2					
- erityislastentarhanopettaja	1	1					
- lastentarhanopettaja	6	6	7				
- lastenhoitaja	8	11	2				
<b>Päiväkodit yhteensä</b>	<b>17</b>	<b>20</b>	<b>9</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Perhepäivähoito</b>							
- perhepäivähoitaja	18	15	-2	-3			
<b>Perhepäivähoito yhteensä</b>	<b>18</b>	<b>15</b>	<b>-2</b>	<b>-3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Ryhmäperhepäiväkodit</b>							
<b>Punatähkä</b>							
- perhepäivähoitaja	2	2					
<b>Rentukka</b>							
- perhepäivähoitaja	2	2,5	0,5				
<b>Ryhmäperhepäiväkodit yhteensä</b>	<b>4</b>	<b>4,5</b>	<b>0,5</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>128,0</b>	<b>126,1</b>	<b>8,7</b>	<b>-3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>TEKNINEN TOIMI</b>							
<b>Hallinto</b>							
- tekninen johtaja	1	0,5					
- puistopuutarhuri	0,7	0,6	-0,6				
- rakennustarkastaja	1	0,8	0,2				
- piirtäjä-toimistosihiteeri	1	1					
- ympäristösuojelusihteeri	0,8	0,8					
- kaavoituspäällikkö	1	0,6					
- liikuntatoimenjohtaja	0,3	0,3	-0,3				
<b>Hallinto yhteensä</b>	<b>5,8</b>	<b>4,6</b>	<b>-0,7</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Tilapalvelu</b>							
- kiinteistöpäällikkö	1	1					
- siivoustyönjohtaja	1	1					
- työnjohtaja	1	1					
- kiinteistönhoitaja	6	6	1				
- laitoshuoltajat	15	15	1				
- liikunta-alueiden hoitaja	1	1					
- tuntipalkkaisia työntekijöitä	8,3	8,6					
<b>Varikko</b>							
- huolto- ja korjausmies	1	1					
<b>Varikko yhteensä</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Asuntotoimi</b>							
- toimistosihiteeri	1	1					
<b>Ateriankuljetus</b>		1					
<b>Tilapalvelu ja tekninen huolto yhteensä</b>	<b>35,3</b>	<b>35,6</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Aluekeittäö</b>							
- ruokapalvelu- ja kehittämispäällikkö	1	0,6					
- ruokapalveluesimies	1	1					
- suurtaloukokki	7,1	7,1					
- ruokapalvelutyöntekijä	7,5	7,5					
- vastaava ruoanjakaja-laitoshuoltaja	0,6	0,6					

Virka- ja toiminimike	Lukumäärä		Muutokset				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
- ruoanjakaja-laitoshuoltaja	0,6	0,6					
- ruoanjakaja	0,8	0,8					
Kyläkoulut / keittiöt							
- suurtaloukokki-laitoshuoltaja	1,6	0,8					
<b>Alukeittiö yhteensä</b>	<b>20,2</b>	<b>19,1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>61,3</b>	<b>59,2</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>MUUTOS YHTEENSÄ</b>			<b>12</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
	<b>204,9</b>	<b>202,5</b>	<b>12</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## TALOUSARVION 2018 YHDISTELMÄ

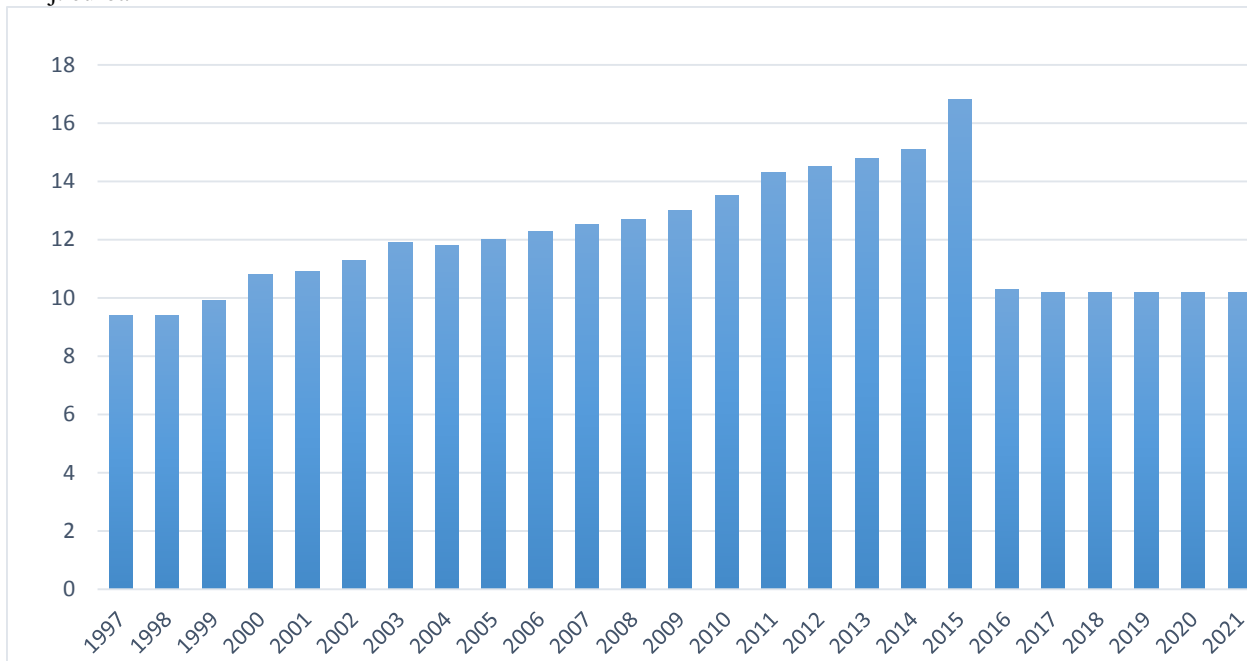
Käyttötalous	MENOT (1000€)			TULOT (1000€)			NETTO (1000€)		
	TA 2017	TA 2018	m-%	TA 2017	TA 2018	m-%	TA 2017	TA 2018	m-%
Keskusvaaliltk	14	20	42,9	-	20	100	-	-	100
Tilintarkastustltk	17	17	-	-	-	-	-17	-17	-
Kaupunginvaltuusto	44	44	-	-	-	-	-44	-44	-
Kaupunginhallitus	1.912	2.045	7,0	188	188	-	-1.724	-1.857	7,7
Maaseutultk	59	59	-	-	-	-	-59	-59	-
Perusturvaltk	25.137	25.638	2,0	410	417	1,7	-24.727	-25.221	2,0
Sivistysltk	9.101	9.598	5,5	695	774	11,4	-8.406	-8.824	5,0
Tekninen ltk	5.868	6.667	13,6	3.476	5.173	48,8	-2.392	-1.493	-37,6
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>42.152</b>	<b>44.088</b>	<b>4,6</b>	<b>4.769</b>	<b>6.573</b>	<b>37,8</b>	<b>-37.383</b>	<b>-37.516</b>	<b>0,36</b>
Investoinnit	3.556	4.985	40,2	400	545	36,3	-3.156	-4.440	40,7
<b>TALOUSARVIO YHTEENSÄ (Ilman rahoitusta)</b>	<b>45.708</b>	<b>49.073</b>	<b>7,4</b>	<b>5.169</b>	<b>7.118</b>	<b>37,7</b>	<b>-40.539</b>	<b>-41.956</b>	<b>3,5</b>



# HENKILÖSTÖMENOJEN KEHITYS

milj. euroa v. 1997 - 2021

Milj. euroa



vuosi

# LUOTTAMUSHENKILÖIDEN KOKOuspALKKIOSÄÄNTÖ

Kaupunginvaltuuston hyväksymä 22.05.2017 § 60

Voimaantulo 01.01.2018

## 1 § Soveltamisala

Kaupungin luottamushenkilöille suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta ja korvausta ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lasten hoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän palkkiosäännön mukaan.

Viranhaltijalle maksetaan kokouspalkkio toimielimen luottamushenkilöjäsenille maksettavan kokouspalkkion suuruisena.

## 2 § Kokouspalkkiot

Kaupungin toimielinten kokouksista suoritetaan palkkiota seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta 70 €  
Lautakunnat 57 €  
Muut toimielimet 50 €

Mikäli kokous tai työskentely kestää yli kolme tuntia, kokouspalkkio maksetaan silloin 50 %:lla korotettuna.

Kokouksella tarkoitetaan edellä tässä pykälässä kuntalain tai muun lain tai asetuksen säännösten mukaisesti asetetun toimielimen sellaista kokousta, joka on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen ja jossa laaditaan pöytäkirja.

Palkkio maksetaan myös kaupunginvaltuuston puheenjohtajan, kaupunginhallituksen puheenjohtajan, kaupunginjohtajan tai lautakunnan koolle kutsumasta seminaarista, projektityöskentelystä ja koulutukseen tai kokoukseen osallistumisesta. Tällöin palkkio määräytyy kokoon kutsuvan toimielimen mukaan. Maksamisen edellytyksenä on myös, että siihen lähetetään kirjallinen kutsu ja laaditaan muistio tai osallistujaluettelo.

Puheenjohtajalle tai kokouksessa puheenjohtajana toimivalle varapuheenjohtajalle suoritetaan kokouspalkkio, joka vastaa asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkiota korotettuna 50 %:lla.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille, jotka osallistuvat kaupunginhallituksen kokoukseen, samoin kuin kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajille ja jäsenille, jotka osallistuvat kaupunginvaltuuston kokoukseen tai lautakunnan kokoukseen kaupunginhallituksen valitsemana edustajana suoritetaan kokouspalkkio samojen periaatteiden mukaisesti kuin asianomaisen luottamustoimielimen jäsenille.

Kokouksessa mukana olevalle työntekijälle tai viranhaltijalle maksetaan toimielimenkokouspalkkio varsinaisen työajan päättymisen jälkeen. Palkkio maksetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja tämän kokouspalkkiosäännön nojalla.

Maksettaessa huomioidaan, että työaika katsotaan alkavan kello 8.00 ja päättyvän kello 16.00.

### 3 § Samana päivänä pidetyt kokoukset

Samana kalenterivuorokautena pidetyistä useammasta kuin yhdestä saman toimielimen kokouksesta tai toimituksesta saa palkkion, jos niiden välinen aika on yli 3 tuntia.

### 4 § Vuosipalkkiot

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajille, kaupunginhallituksen puheenjohtajille ja lautakuntien puheenjohtajalle maksetaan edellä 2 §:n määrättyjen kokouspalkkioiden lisäksi puheenjohtajan tehtävistä palkkiota vuosittain seuraavasti:

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 2.200 €  
kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajat 700 €  
kaupunginhallituksen puheenjohtaja 2.600 €  
kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat 700 €  
lautakuntien puheenjohtajat (pl. keskusvaalilautakunta) 350 €

Mikäli puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa vuosipalkkioon, kun este on jatkunut yhdenjaksoisesti kuukauden. Tästä alkaen maksetaan varapuheenjohtajalle kutakin kalenterivuorokautta kohden vuosipalkkion 365:s osa siihen saakka, kunnes puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään.

### 5 § Sihteerin palkkio

Toimielimen sihteerille maksetaan kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

### 6 § Esittelijän palkkio

Toimielimen esittelijälle maksetaan kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

### 7 § Katselmukset, neuvottelut ja toimitukset

Katselmuksesta, neuvottelusta tai muusta toimituksesta, johon kaupungin toimielimen jäsen osallistuu toimielimen päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja, maksetaan palkkiota 11,20 €/tunnilta.

### 8 § Kaupungin nimeämät edustajat

Virallisen päätöksen perusteella kaupungin edustajana toimittaessa maksetaan palkkio toimielimen palkkioperusteiden mukaan. Mikäli kaupungin nimeämä henkilö toimii muun yhteisön virallisessa kokouksessa kaupungin edustajana eikä toimielimen toimesta makseta kokouspalkkiota, maksetaan henkilölle 50 euron kokouspalkkio. Päätös koskee myös kaupungin työntekijää ja viranhaltijaa, joka on nimetty tehtävään myös silloin kun kokous järjestetään työaikana (myös läsnä- ja puheoikeudella nimettynä edustaja toimivaa koskien).

### 9 § Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta

Vaalilautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä palkkiota kokouspalkkion lisäksi, johon samalla sisältyy palkkio vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä seuraavasti:

Puheenjohtajalle 140 € ja jäsenelle 112 €.

Vaalilautakunnan jäsenelle, joka vaalitoimituspäivänä hoitaa tehtävää 4 tuntia tai vähemmän maksetaan palkkiota 56 €.

Vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä palkkiota kokouspalkkion lisäksi seuraavasti:

Puheenjohtajalle 47 € ja jäsenelle 33 €.

#### 10 § Ansionmenetyksen, matka- yms. korvaus

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä ja luottamustoimen vuoksi aiheutuvista 1 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin 8 tunnilta kalenterivuorokaudessa. Tuntikorvauksen enimmäismäärä on 18 €.

Saadakseen korvausta työansion menetyksestä, luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimenhoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestä.

Saadakseen korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lasten hoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, luottamushenkilön tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys tällaisista kustannuksistaan.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua todistusta tai selvitystä ei vaadita, jos korvattava määrä on enintään 10 € tunnilta. Luottamushenkilöiden tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä.

Luottamushenkilöiden kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamisesta tehdyistä matkoista suoritetaan matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa soveltuvien osin kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen mukaisesti.

Oman kaupungin alueella oleviin kokouksiin ja toimituksiin maksetaan matkakorvausta, jos matka kokous- tai toimituspaikkaan on vähintään 3 km.

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajille voidaan vaihtoehtoisesti maksaa puhelinetuna 300 euroa/vuosi, ellei ko. henkilö käytä kaupungin puhelinliittymää.

Valtuuston iltakouluun osallistuvalla korvataan matkasta aiheutuvat kustannukset, kuten kokoukseen osallistuttaessa.

#### 11 § Palkkioiden maksaminen

Tässä säännössä mainitut palkkiot maksetaan neljännesvuosittain.

## KUNTAKONSERNI

Kuntakonserni on taloudellinen kokonaisuus, jonka muodostavat kunta (emoyhteisö) sekä ne juridisesti itsenäiset yhteisöt, joissa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta (tytäryhteisöt).

Määräämisvalta merkitsee kunnan mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa niin, että koko konsernin tavoitteet ja edut tulevat otetuksi huomioon.

Kaupunginhallitus on 14.4.1997 § 180 hyväksynyt konserniohjeen, jonka mukaan konsernia johtaa kaupunginjohtaja. Ohjeen mukaan kunnan talousarviossa määritellään konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tavoitteet ja toimintaa ja taloutta koskevat tunnusluvut. Tavoitteiden tulee olla talousarviokauteen sidottuja ja mitattavia. Uusi konserniohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2008.

Ähtärin kaupungin tytäryhteisöt:

### Kaupungin osuus

Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy	100 %
Kiint. Oy Blue Building	100 %
Kiint. Oy Ouluvesi	100 %
Ähtärin Energia ja Vesi Oy	100 %
Ähtärin Matkailu Oy	84,2 %
Ähtärin Eläinpuisto Oy	99,0 %
Kiint. Oy Ähtärin Vuokratalot	100 %
Ähtärin Liikunnan Tuki Oy	90,2 %
Ähtärin Zoo Resort Oy	89,4 %
Hotelli Mesikämmen Oy	99,0 %
Moksunniemi Oy	99,2 %
Snowpanda Resort Ähtäri Zoo Oy/Ltd	99,0 %

Pirkanpohjasäätiö jäsen

Ähtärin kaupungin osakkuusyhtiöt:

As. Oy Alataival	32,4 %
Kiinteistö Oy Ähtärin	
Sairaalanmäki	29,0 %
Ähtärin Linja-autoasema Oy	10,4 %

\*\*\*

ÄHTÄRIN ENERGIA JA VESI OY  
Y: 0184595-3

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto (1000 euroa)	3.344	3.505	3.595	3.590
Tulos (1000 euroa)	136	15	159	213

Vuonna 2017 saatiin valmiiksi 2016 aloitettu varavoimalaitoksen toteutus. Rahoitus onnistui suunnitellusti, eikä lisävelkaa otettu.

Yhtiön pitkäjänteinen velan lyhentäminen jatkuu. Suuria investointeja ei ole suunnitelmissa lähivuosina, joka osaltaan antaa mahdollisuuksia tavoitteen toteuttamiseksi.

Yhtiö on laatinut pitkänjäntäimen taloussuunnitelman, jonka toteuttaminen osaltaan mahdollistaa konsernin tuloksekkaan talouskehityksen.

KIINTEISTÖ OY ÄHTÄRIN VUOKRATALOT  
Y: 0916679-5

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto (1000 euroa)	1.188	1.033	1.280	1.125
Tulos (1000 euroa)	-437	-39	0	60

Asuntojen käyttöaste pyritään saamaan lähelle 100:aa prosenttia ja vuokrataso vakaana. Yhtiön tulostavoitteena on nollatulos.

Vuokratalojen tulee toteuttaa myös vuonna 2018 toimenpiteitä, jotka edesauttavat kysynnän ja tarjonnan suhteen tasapainottamista. Yhtiö on päättänyt purkaa huonokuntoiset ja/tai huonosti täyttyvät asunnot käyttöasteen parantamiseksi.

Yhtiön tulee aktiivisesti pyrkiä talouden tasapainottamiseen myös vuonna 2018. Kustannuksia ja kulutuksia seurataan tarkasti ja vuonna 2017 käyttöön otetulla asuntojen vuositarkastuksilla pyritään ennalta ehkäisemään vahinkoja.

KIINTEISTÖ OY OULUVESI  
Y: 0184575-0

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto (1000 euroa)	159	174	224	200
Tulos	-56	-41	0	16

Yhtiön tavoitteena on nollatulos. Yhtiön tulee selvittää markkinatilanteesta riippuen, onko mahdollista ja taloudellisesti järkevää realisoida omistuksia tai hankkia kiinteistöjä.

KOY Ouluveden tulee aktiivisesti omalla toiminnallaan edesauttaa kaupungin keskustan kehittämistä sekä tukea toiminnallaan tuloksekasta elinkeinotoimintaa. Yhtiö on maksanut kaikki Ähtärin Kaupungille olevat velat pois ottamalla sitä varten lainaa. Tulevana vuotena 2018 pyritään hoitamaan kaikki maksut niin, että uutta velkaa ei pääse syntymään. Vuokria on nostettu vastaamaan paremmin yhtiön kulurakennetta ja talouden kehitystä on seurattu aktiivisesti. Vuonna 2017 on otettu käyttöön asuntojen vuositarkastukset, joilla pyritään ennalta ehkäisemään vahinkoja, kuten vesivuotoja ja samalla säästämään hoitokuluissa. Talouden tervehdyttäminen jatkuu myös vuonna 2018.

## ÄHTÄRIN LIIKUNNAN TUKI

Y:0853083-1

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto (1000 euroa)	58	59	62	65
Tulos	4	5	0	30

Liikunnan Tuki Oy ja Ähtärin Kiekko-Haukat ry ovat 15.5.2015 solmineet 10 vuoden vuokrasopimuksen jäähallista. Liikunnan Tuki Oy:n tehtävänä on toiminnallaan tukea hallin käyttöasteen lisäämistä ja tulovirran vahvistamista

## PIRKANPOHJASÄÄTIÖ

Y:1033419-4

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto (1000 euroa)	7	4	11	4
Tulos	-3	-9	-2	4

Kaupunki avustaa säätiötä välttämättömien kiinteistökulujen ja vakuutusten verran. Tavoitteena on tarjota vastaisuudessakin laadukkaita kulttuurielämyksiä ähtäriläisten lisäksi maakunnan asukkaille sekä matkailijoille. Matkailijavirrat luovat lisäpotentiaalia kävijämäärien kasvattamiseksi, joten tiivis yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa on perusteltua.

## ÄHTÄRIN TEOLLISUUSKIINTEISTÖT OY

Y:2465526-3

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto	79	103	103	103
Tulos	0	7	0	0

Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy:n keskeinen tehtävä on edesauttaa kaupungin elinkeinotoimen yritystilajärjestelyissä. Perimmäinen tavoite on kaupungin työpaikkojen ja sitä kautta elinvoiman lisääminen. Yhtiön tulostavoite on nollatulos tai lievästi positiivinen tilinpäätös.

## KIINTEISTÖ OY ÄHTÄRIN BLUE BUILDING

Y: 2762385-7

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto	0	25	75	80
Tulos	0	0	0	0

Ähtärin kaupunginvaltuusto on 16.5.2016 §:ssä 31 hyväksynyt Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy:n ja Fibercut Oy:n välille aiesopimuksen. Aiesopimuksella linjataan Kantalan teollisuusalueella osoitteessa Ahjokuja 1 sijaitsevan teollisuushallin kiinteistöjärjestelyt. Ähtärin Teollisuuskiinteistöt Oy on perustanut tytäryhtiön Kiinteistö Oy Ähtärin Blue Buildingin toimeenpanemaan tätä aiesopimusta. Ähtärin Teollisuuskiinteistöt omistaa tämän yhtiön 100 prosentin omistusosuudella

**ÄHTÄRIN ELÄINPUISTO OY**

Y: 0184603-2

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto (1000 euroa)	2.198	2.093	2.200	1.950
Tulos (1000 euroa)	258	50	0	92

Keväällä 2016 avattiin ympärivuotinen kotieläintila. Eläinpuiston alueiden kunnostamista ja uudistuskohteita jatketaan resurssien mukaan Eläinpuiston sisäisen Master planin mukaisesti. Investoinnit uusien alueiden osalta ajoittuvat vuosille 2015-2025. Eläinpuiston tulee kiinnittää sekä eläinpuiston että leirintäalueen osalta huomiota yleiseen vaikutelmaan huolinnan osalta. Tarvittaessa Eläinpuiston palvelurakenteita tulee päivittää vastaamaan aiempaa paremmin nykytarpeita. Eläinpuiston tulee käynnistää toimenpiteitä, jotka vahvistavat yhtiön tulosta.

**ÄHTÄRIN ZOO RESORT OY**

Y:2645036-8

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto	247	263	240	
Tulos	9	19	0	

Ähtärin Zoo Resort Oy toimii Ähtärin kaupungin ja yrittäjien yhteisenä matkailun hankeyhtiönä.

Päätehtävänä yrityksellä on tehostaa hankkeiden kautta Ähtäriläisten matkailuyritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytysten parantamista.

**HOTELLI MESIKÄMMEN OY**

Y: 2002120-4

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto		2.815	2.200	3.800
Tulos		-181	0	210

Hotelli Mesikämmen Oy on arkkitehtuurisesti merkittävä rakennus. Hotelli tarjoaa täyden palvelun majoitus- ja ravintolapalveluita. Keskeisen Sijainnin ansiosta hotelli toimii merkittävänä palveluntarjoajana matkailualueen muille yrityksille.

**SNOWPANDA RESORT ÄHTÄRI ZOO OY/LTD**

Y:2801836-8

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto				3.674
Tulos				1.055

Snowpanda Resort Ähtäri Zoo Oy toimii jatkossa matkailualueen keskeisenä myyntiyhtiönä. Alkuvuodesta 2018 Ähtäriin saapuvat pandat ja niiden liiketoiminta hoidetaan yhtiön kautta. Myös keskusvaraamo ja myyntipalvelut hoituvat Snowpandan kautta.



MOKSUNNIEMI OY

Y: 0184568-9

	TP 15	TP 16	TA 17	TA 18
Liikevaihto		79	80	80
Tulos		13	8	8

Moksunniemi Oy omistaa Hotelli Mesikämmenen ja kylpylän kiinteistön.

Kiinteistöyhtiö saa tulonsa vuokrina kiinteistössä toimivilla Hotellilta ja kaupungin hoidossa olevalta kylpylältä.

